

Kot vsako leto, bomo tudi letos svečano in v veselju dočakali novo leto. Temu prazniku posvečajo skoraj vsi narodi na svetu velik pomen, predvsem pa je to praznik mladine, saj je le-ta z vsakim letom bliže ustvarjalni dobi.

Lani je Društvo prijateljev mladine priredilo bogato in razkošno novoletno jelko za naše male. Vsi se spominjamo pravičnega mesta na Trgu V. kongresa, hkrati pa so obdarovali vse otroke določene starosti. Da je bil lanskoletni dedek Mrz tako radodaren in polnih rok, se imamo zahvaliti kolektivom, ki so po svojih močeh prispevali Društvu prijateljev mladine lepe zneske za to prireditve. K sreči je Društvo prijateljev mladine lani dalo zgraditi precej stalnih objektov in naprav za tako prireditve. Tako bo letos imelo društvo veliko manj izdatkov, učinek bo pa enak, ali pa ob malenkostnih dodatkih še večji.

Ce je bilo lani zbranih veliko sredstev, ki so omogočila tako veličastno prireditev v veselje otrok, potem letos kaj takega gotovo ne bo mogoče izpeljati, ker imajo podjetja veliko težje stališče. Sicer bodo podjetja še vedno lahko prispevala, vendar skupni znesek ne bo takšen kot je bil lani, zato letošnja novoletna prireditev za mladino ne more imeti enakega razmaha. Letos bo mogoče le eno, in to je, urejena bo centralna prireditev, nekoliko skromnejše kot lani, izostati pa bo moral obdaritev vseh otrok, ker tega denarja prireditelji pri najboljši volji ne bodo mogli zbrati.

Poleg tega je treba omeniti, da so partizanske srote, ki so naša prvenstvena skrb, dobili darila ob 29. novembru. Ti otroci so dobili obleke, obutev in učila, nekateri več, drugi manj, kakor je pač bil kdo od njih potreben. Zveza borcev je ob tej priliki obdarila nad 1000 otrok, kar je za naše prilike zelo lep dokaz naše skrbi in pomoči otrokom padlih žrtev.

Letošnja novoletna jelka naj bi se zaradi objektivnih težav tudi nekoliko skromnejše predstavila našim otrokom. Ne bi bilo prav, da bi sedaj, ko je znano, da centralne obdaritve ne bo, nekateri kolektivi zase v svojem okviru prirejali obdaritve otrok svojih kolektivov. Nekatera podjetja so močnejša, druga slabša, nekatera pa nimajo popolnoma ničesar, kar bi lahko primaknila v ta namen. Na ta način bi otroci spet čutili razlike. Zato je veliko bolj, da otroke obdarijo za Novo leto starši sami, kar je končno tudi njihova dolžnost. Veliko bolj vzgojno je, da otrok spozna, da ni dobil ničesar zaradi tega, ker njegov oče raje denar zapije, kakor da bi obsojali podjetje, ki iz objektivnih vzrokov enostavno nima razpoložljivih sredstev.

Zatorej bi letos nikjer ne prirejali internih obdaritev, pač pa bi mogli zopet nekoliko podpreti prizadevanje Društva prijateljev mladine, ki bo letos zopet uredilo pravično mesto v Celju. Taka centralna »paša za oči« bo še najmanj stala, saj so vse lanske stvari ostale in bodo letos z malenkostnimi popravki spet služile svojemu namenu. Nastalo bo sicer nekaj novih izdatkov, toda ti bodo malenkostni v primeri z lanskoletnimi, učinek te prireditve pa bo enak. Tako nameravajo letos pravično mesto postaviti na novem trgu med »Koprom« in Lilekovo ulico. Bo nekoliko tesneje kot lani, toda enako pristržno ali pa še bolj. V okviru tega pravičnega mesta bodo tudi paviljoni, kjer bodo prodajali darila za otroke, predvsem slaščice, po razmeroma nizkih cenah in v majhnih količinah. Na tem prostoru bo tudi streljšče, čajna kuhinja itd. Poleg tega bodo v Celju tiste dni razne prireditve v gledališču, v kinodvoranah in v lutkovnem gledališču. Celjski radio bo imel posebne oddaje za otroke, naš list pa bo za Novo leto prinesel posebno otroško stran.

Prav je, da ob letošnji novoletni jelki ohranimo vsaj nekaj od prireditev, ki so pri nas postale že kar tradicionalne. Spomnimo se, da so lani imeli otroci veliko veselje na prazničnem prostoru, da jim je to napravilo večje veselje kot pa darila. Prizadevnost Društva prijateljev mladine je pohvalna, zato tudi želimo, da bi kolektivi in društva priskočila pri organizaciji na pomoč vsaj s takim razumevanjem kot lani. Veliko zavisti predvsem od gradbenih podjetij, od Elektro Celje in tov. Umeka, potem je skoraj nepogrešljivo sodelovanje gledališča in amaterskih odrov ter seveda še vrste drugih.

Storimo veselje vsem celjskim otrokom, kot radi storimo veselje svojim lastnim. Starejši bi morali enkrat pomisliti na to, da so otroci veliko manj egoistični kot mi. Naj ima otrok še tako lepe igrače, ne bo srečen z njimi, če jih nima komu pokazati in če se ne more veseliti v zboru.

NAROČNIKOM CELJSKE OKOLICE

V prejšnji številki smo priložili položnice celjskim naročnikom, v tej številki pa jih prilagamo vam. Nakažite nam čimprej znesek naročnine, ki ga dolgujete še za leto 1954. Dolžni znesek je zabeležen na naslovnem listku z rdečim svinčnikom. Če želite sodelovati pri nagradnem žrebanju novoletne nagradne križanke, poslužite

Savinjski vestnik

GLASILO SOCIALISTIČNE ZVEZE DELOVNEGA LJUDSTVA CELJSKEGA IN ŠOŠTANJSKEGA OKRAJA

RAZGOVOR S SEKRETARJEM OKRAJNEGA KOMITEJA ZKS CELJE TOV. FRANCEM SIMONIČEM

V celjskem okraju bodo komune kmalu postale stvarnost

Vsa dela v celjskem in šoštanskem okraju v zvezi z ustanavljanjem komun se približujejo h koncu in povsod so že izvolili začasna politična vodstva komun. S tem v zvezi je urednik lista obiskal sekretarja začasnega združenega komiteja Zveze komunistov za celjski in šoštanski okraj tov. Franca Simoniča. Iz razgovora z njim povzemamo nekaj važnih misli in ugotovitev, ki bodo gotovo zanimale naše bralce.

Izvoljena so politična vodstva pri bodočih komunah

Konkretna priprava za ustanavljanje komun na področju celjskega okraja se vrše pravzaprav več kot 5 mesecev. Največ pozornosti smo ves čas posvečali razpravljanju s članj SZDL in z državljeni sploh. V tem času so stvari toliko dozorele, da bodo v začetku prihodnjega leta komune že delovale.

V zadnjih štirinajstih dneh smo na področju celotnega okraja v vseh 10 komunah izvolili iniciativna politična vodstva, tako odbore SZDL kot komiteje ZKS.

Ta vodstva so v zvezi s trenutnimi pripravami nujno potrebna, če hočemo, da bo komuna kot samoupravni organ že sploščka začela v redu delovati. Potem je pač potrebno, da bodo organizacije SZ aktivne in politično-organizacijsko trdne ker je predvsem od njih odvisna aktivizacija ljudi. Okrajni odbor SZDL z več kot 60 občinskimi odbori zelo težko dela, še manj pa je možno, da bi bil v direktnem stiku z organizacijami. Zato bodo imele prav osnovne organizacije SZ razmeroma v kratkem času izvesti vrsto važnih nalog. Na terenu je potrebno še dokončno razčistiti teritorialne meje med posameznimi komunami. Do začetka leta je potrebno vsaj predvideti kader in razpravljati z ljudmi o njem, tako za odbornike bodočih komun kot za strokovni kader, ki bo delal v komunih. Najvažnejša naloga iniciativnih forumov pa je trenutno vsekakor v tem, da le-ti ob pomoči občinskih odborov SZ in komitejev ZK utrjujejo osnovne organizacije ter vse organe samoupravljanja.

Večina organizacij je pred občinskimi zbori, tako zadrage, ljudsko prosvetna društva, po kolektivih bodo volili delavske svete in sindikalna vodstva, prav tako pa so pred občinskimi zbori organizacije SZDL; marsikje še tudi šolski svetovi niso izvoljeni. V prihodnjih tednih bo treba izvesti vse te naloge. V želji, da bi bile vse te naloge izvršene tako, da bi nastajajoče komune čimprej zaživele in čimbolj delale, so bili izvoljeni politični forumi v komunah.

Največji problem v zvezi z volitvami teh forumov je bilo vsekakor vprašanje kadra. Tudi tokrat se je izrazilo pokazalo, da mi kljub raznim sklepom in obvezam, ki jih sprejemamo, vzgoji kadrov posvečamo veliko premalo pozornosti. Predvsem mladih kadrov, ki bi se vključevali v politično delo, je zelo malo in v kolikor so, so to samo redke izjeme.

Istovrstno z volitvami političnih vodstev vršimo tudi že priprave za same komune. Tudi tu je vprašanje kadrov najtežje, čeprav se ponekod pojavlja cela vrsta finančnih vprašanj v zvezi z ustanavljanjem komun. Vsa ta vpra-

šanja pa se bodo vendarle dala rešiti predvsem zaradi tega, ker so v priprave za komune zelo aktivno posegli naši ljudje s terena, predvsem pa še organizacija SZDL.

Ogromna večina ljudi vidi bistvo in uspešen razvoj komune v samoupravljanju

Naravnost razveseljivo je, s kakim interesom in s kakšnim razumevanjem pristopajo ljudje k reševanju problemov v zvezi s komunami. Saj je res, da se še vedno pojavljajo posamezniki, ki si brez močne materialne osnove sploh ne morejo zamišljati komun. Vendar ogromna večina ljudi vidi bistvo komun in njen uspešen razvoj predvsem v samoupravljanju. Kot se v bogatejših predelih pri posameznikih pojavlja bojazen, da bodo morali v glavnem vsa svoja sredstva dati komunam v zaostalejših predelih, prav tako se pojavlja pri posameznikih v nerazvitih gospodarskih predelih strah, da bodo prepuščeni sami sebi. Po predlogih ljudi s terena bo okraj kot skupnost komun imel v tem pogledu izrazito važno vlogo. Razumljivo je, da bodo povsod, predvsem ljudje sami, morali izkoristiti vse možnosti za vsestranski razvoj in napredek, vendar

bo potrebno vsaj v začetku, da bo skupnost komun pomagala pri hitrejšem razvoju nekaterim manj razvitim komunam, kot so to predvsem kozjanska, vojniška in šentjurska. Ta pomoč pa ne bo smela razvitejših komun ovirati v njihovi iniciativi. Prav tako se že dandanes ljudje v manj razvitih področjih v polni meri zavedajo, da je predvsem od njih odvisno, kako bodo izkoristili svoje lastne možnosti in sredstva, ki jim jih bo dala skupnost komun. Ljudje v razvitejših oziroma bogatejših komunah se zavedajo, da bomo mo-

Katere naloge bodo komune prevzele že takoj v začetku?

V zvezi z ustvarjanjem komun se zelo mnogo govori o pravicah in dolžnostih teh komun, predvsem pa o tem, katere naloge bodo komune že takoj prevzele od okrajev oziroma točneje, katere vprašanja bodo komune že takoj v začetku reševale neposredno z državljeni. Na vseh sestankih prihaja zelo močno do izraza prepričanje, da bo komuna morala imeti svoj plan ter da bo že od vsega začetka morala reševati vsa tista vprašanja, ki jih državljeni ali pa podjetja in organizacije rešujejo z državno upravo.

Težko bi komune izvrševale svojo nalogo in uveljavljale svojo vlogo, če ne bi že od začetka prevzele vseh operativnih nalog s področja gospodarstva, posebno še kmetijstva, šolstva, prosvete sploh in socialne zaščite, v kolikor bodo posamezne komune seveda sposobne že takoj v začetku prevzeti te naloge. Po nekaj mesecih svojega delovanja pa bodo vsekar komune morale od okrajev prevzeti vse kompetence tako, da bi okrajem v bodoče ostala le pridvsem naloga močne inspekcije, urejanje odnosov med posameznimi komunami, predvsem pa razporejanje sredstev iz bogatejših v siromašnejše

rali pomagati siromašnejšim komunam, vendar bi nikakor ne bilo pravilno, niti socialistično, če bi bogatejše komune večino razpoložljivih sredstev morale dajati za hitrejši napredek siromašnejših, ker bi to vsekakor destimuliralo tudi kolektive. V siromašnejših komunah pa prav tako vedo, da bodo sredstva, ki jih bodo dobili od bogatejših komun morali uporabiti izrecno za svoj gospodarski napredek ter da bo od njihove delavnosti in lastne iniciative v veliki meri odvisno kakšna sredstva jim bo dajala skupnost.

komune ter skrb za tiste ustanove, ki bodo koristile vsem komunam kot n. pr. bolnica, učiteljske, srednja ekonomska šola itd.

Praksa bo najbolje pokazala, kakšni naj bodo statuti

Za uspešno, predvsem pa za pravilno delovanje komun je potrebno, da bi čimprej izdelali potrebne statute. Praksa kaže, da je to v glavnem najtežje delo. Računali smo, da bomo na zadnjih zborih volivcev v decembru že razpravljali o konkretnih statutih, vendar le-ti še vedno niso izdelani. Pri izdelavi statutov se v osnovi koristimo z osnutkom statuta Zveznega izvršnega sveta. Toda pri konkretiziranju naletimo na celo vrsto težav in deljenih misljenj. Res je, da bo praksa sama najbolje pokazala, kakšni naj bodo statuti, vendar je za začetek dela komun potrebno izdelati vsaj določene okvirne osnove teh statutov. V tem pogledu smo pravzaprav najmanj storili. (Nadaljevanje na 2. strani)

Ob ustanovitvi političnih vodstev pri bodočih komunah v celjskem okraju

SOCIALISTIČNA ZVEZA MORA BITI POBUDNIK ZA REŠEVANJE VSEH DRUŽBENIH VPRAŠANJ

V minulem tednu so bili pri vseh sedežih bodočih komun v celjskem okraju sestanki predstavnikov občinskih komitejev ZKS ter občinskih odborov SZDL. Na teh sestankih so v prvi vrsti analizirali delo osnovnih političnih organizacij ter razpravljali o najvažnejših gospodarskih vprašanjih nove občine. Tokrat pa so zastopniki obeh političnih organizacij izvolili še svoja začasna vodstva komunističnih komitejev ZKS ter komunističnih odborov SZDL, katerih naloga je, voditi nadaljnje in končne priprave za ustanovitev komun.

Prvi takšen sestanek je bil za

ROGAŠKO-ŠMARSKO KOMUNO

V Rogoški Slatini, ki sta se ga med gosti udeležila še člana OK ZKS in republiškega poslanca Lojze Krivec ter Stane Sotlar.

Poročilo ter razprava sta na tej konferenci zastopnikov političnih organizacij iz Rogoške Slatine, Šmarja, Pristave, Rogatca in Podčetrtka odprla precej zanimivo gospodarsko perspektivo bodoče komun, ki bo imela v kmetijstvu glavno področje dejavnosti. Toda ugotovitve trenutnega stanja v kmetijstvu so bile dokaj žalostne. Živnoredi so posvečali premalo pozornosti, sadjarstvo je zanemarjeno, v vinogradih se čedalje bolj širi samorodnica, namesto, da bi žlahtne trte dobivale prednost, v poljedelstvu pa so na tem področju doma vse kulture in jih tudi gojijo ne glede na njihovo rentabilnost.

Poleg kmetijstva pa ima tudi industrija vse pogoje za razširitev. V steklarni v Rog. Slatini so dani že vsi pogoji za postavitev nove peči. Samo s to pridobitvijo bi v steklarni na novo zaposlil okoli 300 delavcev. V »Kambrusu« bo treba izpolniti mehanizacijo ter obrat razširiti. Bodoča komuna pa ima najlepše možnosti v izkoriščanju naravnih kamnov, tako za asfaltiranje, kakor tudi apnenca z Boča, ki je zlasti dragocena surovina za določeno vrsto kemične industrije. Ta apnenec vsebuje namreč neke primesi, ki jih sicer ta kamen nima. Lesno industrijsko podjetje v Mestinjah bo treba razširiti v predelovalni obrat s kapaciteto do 4000 kubičnih metrov lesa. Hvalevredna je pobuda iz Šmarja kjer se zavzemajo za nov tekstilni obrat.

Resen problem predstavlja slatinska mineralna voda, ki bi po ureditvi vrelčnih naprav lahko razširila svoj trg. Več pa bo treba storiti še za razvoj turizma, ki bo za to komuno vzporedno z zdraviliško problematiko, zahtevalo bržkone tudi poseben referat v aparatu ljudskega odbora bodoče komun.

Sneg je zapadel... V dolinah ga je hitro pobralo, toda v planinah bo zvalil ljubitelje zimskega športa

Pogled na svet

Zadnji dni mi ne gre iz glave izjava znanega vojskovodje v zadnji vojni Angleža Montgomeryja, ki je sicer manj razburila javnost kakor Churchillova, pa je morda prav tako značilna. Ta mali vojaški strokovnjak je v zadnjem času že trikrat napovedal atomsko vojno, češ, Zahod se mora oborožiti tako, da bo atomski udarec zdržal, prenesel in vojno lahko nadaljeval ter seveda zmagal. V Aziji bi bilo treba po njegovem organizirati splošno vojaško in politično organizacijo s »pripadajočimi političnim smotrom, organizacijo, ki bi znala dati politično podlago — strategijo. Če to izjavo denemo še k Churchillovi zahtevi, naj vlada in opozicija čimprej na tajni seji preštudirata nove vojaške potrebe, ki so nastale zaradi izredno napredujoče atomske oborožitve, potem se nam zdi res vse govorjenje o miru mladev prazne slame. Kako naj zdaj prodremo skozi temo najstrašnejših instinktov, ki ženejo vodilne može ne ki obali miru, marveč na nevarni ocean svetovnega krvavega obračuna? Skoraj bi pritrdili Bergsonu, ki pravi, da z razumom ni mogoče rešiti teh in takih ugank, mogoče se je le z neko intelektualno simpatijo potopiti v neznani, skrivnostni svet in se nekako zlit s tistim, kar je v njem edinstvenega in torej neizraznega. Težko je namreč še verovati v pamet in človeka vredno zavestno vodstvo sveta, če se vodilni može vodilnih narodov v obrobni, nekoliko manj uradni izjavah vda silepim silam in nagonom, ki so Evropo v 30 letih dvakrat pogrnili v svetovni polom, v katerem je poginilo 100 milijonov ljudi.

Ze smo se videli rešene dušice more hladne vojne, že je v obeh taborih spet hudo zavrelo. Konferenca osmih v Moskvi je v posebni deklaraciji zagotovila, da se bo vzhodni tabor stavil pod enotno poveljstvo, če bo do ratifikacije zahodne enotnosti zares prišlo. Na tehtnico so v zdravici vrgli tudi 20 milijonov mož, ki jih šteje kitajska vojska, čeprav se je Kitajska konference udeležila samo kot opazovalec. Remilitarizacija Zahodne Nemčije je petkrat močnejša od tiste, ki so jo sklenili po Versaillesu — SZ vidi v takih oboroženih Nemčiji napadalno nevarnost in možnost, da bo v Nemčiji spet zavladala vojaška diktatura v tej ali oni obliki.

Ali bo grožnja deklaracije uspela? Ali se bo ponovilo tisto iz leta 1930, ko je spodbudila Briandova Panevropa, prav tako protisovjetska evropska organizacija? Takrat je to povzročila Anglija, ki to pot po Edenu ponovno izjavlja, da je trden jez držav »strojan železne zaves« nujno potreben. Razložek je tudi v tem, ker je Nemčija razdeljena. Če se uresniči ameriška politika in ruska grožnja, potem se je rešitev nemškega vprašanja odložila kar do nove vojne. Rešitev? To je še vprašanje. Nemški položaj med Vzhodom in Zahodom je ostal prav tako problematičen kakor pred 30 leti, ko je o tem pisal general v. Seckt: Usoda Evrope je odvisna od razmerja med Francijo in Nemčijo, usoda Nemčije od odnosov z Rusijo.

Novo potezo v hladni vojni so naredili v tem trenutku Amerikanci, saj so jo imeli že davno kuvertirano: sklenili so vojaško zvezo s Čangkajškom. Pogodba velja za Formozo in otoke Pescadores. Dulles je povedal, kaj je koeksistenca — strpnost do nasprotnih stališč. Tudi ta izraz je prišel iz arhiva evropske diplomacije iz l. 1931, ko so Panevropo izročili evropski komisiji Zveze narodov in je bila v tej komisiji sprejeta sovjetska resolucija o koeksistenci in gospodarskem sodelovanju držav, ki imajo različni gospodarski in socialni ustroj. Toda poleg strpnosti je Dulles poudaril tudi budnost zaradi Kitajske, komunistične pete kolone v Evropi in še vedno prevelike sovjetske vojske. Zadeva z ameriškimi letalci, ki so jih obsodili na Kitajskem, končno ni nič tako čudnega. Rešila bi se lahko z isto ironijo, s katero je kvitiral l. 1927 Lloyd George škandal s sovjetskimi agenti v Angliji rekoč: »Sicer pa se je treba zavedati, da so v orožni diplomatske organizacije vohunske metode splošno sprejete.«

Šmo torej spet tam, kjer smo bili po Zenevski konferenci? Napredovali res nismo, niti eden niti drugi veliki nasprotnik ne napravita pomembnega koraka k sporazumu, čeprav je svetovno javno mnenje za mir in za sporazum, za politiko, ki jo vodi naša država in ki jo tako lepo izraža tudi indijski nota Oliveiri Salazarju. Nota pravi, da Portugalska ne upošteva sprememb, ki so se v zadnjih desetletjih zgodile v svetu in da za to trmasto vztraja na zgovinski posesti na indijskih tleh. Spremembe so take, da bodejo v oči, ne marajo pa jih videti tisti, ki bi radi paševali po starem, in tisti, ki se jim zdi, da so premočni za enakopravno sožitje. Zato je prav, da se povezujejo tiste sile, ki so proti agresiji, ne v tretji blok, marveč v aktivno borbo za uresničanje najlepših želja izmučenega človeštva.

T. O.

Opadnji SVINEC kupimo vsako količino po najvišji cenli.
Opadpromet Laško

V celjskem okraju bodo komune kmalu postale stvarnost

(Nadaljevanje s 1. strani)

Meje bodočih komun so že jasno začrtane

Teritorialne meje bodočih desetih komun celjskega okraja so se v razpravah v zadnjih tednih dokaj jasno izkristalizirale. Ostaja še samo nekaj neresenih vprašanj, predvsem v zvezi z delitvijo nekaterih občin, oziroma celo kastastrskih občin. Te razprave so razčistile tudi vprašanje teritorialnih meja za celjsko komuno. Znano je, da je bila zelo močna težnja prebivalcev sosednih okoliških občin, da bi se vse priključile k mestu, predvsem kot močnem gospodarskem in industrijskem središču. Če bi ustregli takšnim željam, bi bila celjska komuna dejansko nov okraj s 70.000 prebivalci. Razumljivo je, da v takšni komuni ne bi mogli z uspehom uveljavljati osnovne principe, zaradi katerih ustanavljamo komune, predvsem pa ne bi prišlo do izraza samoupravljanje. Poleg tega pa bi se morali problemi mesta, ki niso majhni, reševati na račun okolice, ali pa bi se izrazilo težki problemi kmetijstva v okolici reševali na račun in škodo mesta samega. Ne gre tu za materialna sredstva, predvsem ne v takšni obliki, kakršno so si to posamezniki predstavljali, ko so zatrjevali, da bodo v povečavi z bogatim mestom tudi sami bogati. Vse analize kažejo, da bosta n. pr. vojniška in voglajnska komuna, ki sta v glavnem nastali iz občin, ki so prvotno težile k celjski komuni, dobili vsaj toliko finančnih sredstev, kot bi jih dobili v sklopu s celjsko komuno. Razumljivo pa je, da bodo ta sredstva v samostojnih manjših komunah vsekakor mnogo boljše izkoriščena. Poleg tega bo prebivalstvo teh izrazito kmetijskih komun vse svoje skrb in sile posvetilo samo tem problemom.

Teritorialne meje komun bodo približno takšne kot je bilo že v časopisih objavljeno in so dokaj jasne, razen nekaj primerov kastastrskih občin, kjer se bodo ljudje šele odločili kot n. pr. na Planini in Polju ob Sotli. Kar se tiče celjske komun je tudi meja že jasna. K sedanjemu mestu se bo priključil večji del občine Škofja vas, razen polovice kastastrske občine Ardin, ki se bo priključila vojniški komuni. K celjski komuni bo prav tako spadala občina Šmartno v Rožni dolini, razen kastastrske občine Galicija, ki se bo priključila k Zalcu. Celjska komuna bo zajela tudi celotno občino Štore in del kastastrske občine Levec iz občine Petrovče.

Občinski odbori SZDL morajo nuditi vso pomoč pri utrjevanju organizacij

Politična vodstva za komune so volili na posebnih konferencah. Delegati na teh konferencah so bili odborniki občinskih odborov SZDL ter člani občinskih in tovarniških komitejev in sekretarji osnovnih organizacij ZKS, medtem ko so bili na konferencah za volitve političnega vodstva kozjanske, vojniške in voglajnske komune prisotni vsi člani ZK. Na teh konferencah so se povsod pomenili tudi o delu in nalogah SZDL v zvezi s pripravo za delovanje komun. Na osnovi referatov ki so obravnavali vprašanje o komunah na sploh ter konkretno za vsako komuno posebej ter aktualna gospodarska in politična vprašanja, so sledile zelo

Ob ustanovitvi političnih vodstev pri bodočih komunah v celjskem okraju

(Nadaljevanje s 1. strani)

tudi člana začasnega sekretariata združenega komiteja ZKS za celjski in šoštanski okraj Riko Jerman in Jakob Zen, pa so v prvi vrsti ocenili delo organizacij SZDL.

Splošna ugotovitev velja, da je v občinah, ki bodo sestavljale bodočo laško komuno odstotek članov SZDL napram številu volivcev zelo skromen. Tako dosega v Brezjah komaj 30%, v Laškem 38%, v Jurkloštru 50% v Rimskih Toplicah 66% ter v Rečici, kjer je najboljši, 74%. Organizacije SZDL obstajajo sicer povsod, toda njihova aktivnost je zelo šibka. Ta nedelavnost se odraža ne samo v tem, da je v laškem okolišju še vedno nekaj organizacij, kjer si še niso na jasnem, koliko članov sploh imajo, nadalje, kjer niso razdelili novih legitimacij in kjer so v zaostanku s članarino, marveč se nedelavnost organizacij SZDL odraža tudi v nedelu ostalih organizacij, zlasti pa mladinskih aktivov.

Razprava je pokazala, da je perspektiva gospodarskega razvoja bodoče laške komun v kmetijstvu in v tem zlasti v živinoreji. Vse pogoje za napredek pa ima še industrija. Tako bo treba v pivovarni odpreti sladarno, tekstilno tovarno Volna, bo treba razširiti in modernizirati vse možnosti razvoja pa ima tudi lesna galanterija v Rimskih Toplicah. Vse kaže, da se bo bodoča komuna zavzela še za ponovno izkoriščanje rudnika v Trobendolu. Turizem bo za laško komuno pomenil veliko gospodarsko dejavnost. Treba bo med drugim le zgraditi odprti bazen v Laškem, pa tudi nov hotel bo nujen. Na začetku pa bo treba vse storiti, da se bo tako imenovani Zofijin dvorec v Rimskih Toplicah očeval pred

živahne in plodne razprave. Novoizvoljena vodstva in organizacije na terenu pa so sprejele ustrezne sklepe. Med drugimi je bil sprejet tudi sklep, da bodo občinski odbori SZDL do občnih zborov še naprej aktivno delali in nudili vso pomoč pri utrjevanju organizacij. Dosedanji občinski odbori SZDL bodo prenehali delovati šele po izvolitvi novih vodstev in osnovne organizacije, ko se bodo nekatere manjše, dela nesposobne organizacije priključile močnejšim in aktivnejšim.

Izpoljeni so predsedniki SZDL bodočih komun

Novoizvoljena politična vodstva so se skoraj že povsod konstituirala, razen v Zalcu in Laškem, kjer se bodo sestali že dni. V Konjicah so izvolili za sekretarja ZKS in predsednika SZDL tov. Ivana Tavčarja, upravnika Kmetijskega posestva v Konjicah. V voglajnski tov. Jožeta Mrevljeta, sekretarja Železarne Štore, v Kozjem tov. Joška Lojena, v Rogaški Slatini tov. Lojzeta Krivica rep. poslanca, v Vojniku tov. Staneta Sotlerja, rep. poslanca, v Mozirju tov. Franca Podvrtnika in v Šoštanju tov. Jožeta Marolta.

Na terenu se pojavlja mišljenje, da bi približno na isti način kot so bile volitve političnih vodstev, izvolili tudi začasni ljudski odbori komun. Izvolili bi ga na ta način, da bi odborniki občinskih ljudskih odborov izvolili potrebno število volivcev za odbor od kandidatov, ki bi jih ljudje predhodno predlagali na zborih volivcev. Tak način bi nam seveda v veliki meri omogočil, da bi komune začele delovati že z novim letom.

Nekaj problemov in stanje obrti v Celju

(Nadaljevanje)

KAKŠNE UKREPE JE TREBA IZVRŠITI V SOCIALISTIČNEM SEKTORJU OBRTI

Če upoštevamo, da bo znatno zmanjšanje zmogljivosti v privatnem sektorju obrti, tedaj moramo nujno izvesti ukrepe, ki bodo vplivali na razširitev in povečanje zmogljivosti v socialističnem sektorju obrti. Približne vrednosti izpada prometa so naslednje:

V kleparsko ključavničarski stroki in vodoinstalatstvu 60.000.000 dinarjev, v elektro stroki 15.000.000 din, v mizarjski stroki 23.000.000 din in v cementnarsko zidarski stroki 97.000.000 din; skupna vrednost torej 195.000.000 din.

K tej vrednosti je prišteti še manjkajoče zmogljivosti v vrednosti 75.000.000 dinarjev.

Skupno potrebni znesek povečanja prometa v konjunktornih strokah obrti je 270.000.000 din.

Pregled tabele manjkajočih zmogljivosti nam pove kje bo potrebno v prvi vrsti izvršiti investicije. Obenem moramo omeniti, da bi se te zmogljivosti uporabile predvsem za kritje uslužnostnih potreb socialističnega sektorja, t. j. izvrševale bi se naj obrtne usluge socialističnim gospodarskim organizacijam, ki so velik potrošnik tudi obrtniških uslug, n. pr. gradbena podjetja in gospodarske organizacije, ki izvajajo investicije v lastni režiji.

Iz vsega tega sledi, da je povečanje zmogljivosti socialističnega sektorja obrti zelo važen ukrep, ki ga je izvesti čimprej, ker so potrebe po obrtnih uslu-

žeh zopet — boste porekli. Zares je to nevshečna zadeva, ki pa je ni mogoče zaobiti. Tem bolj nuzodno je, da našemu listu tokrat že tretjič menjamo ime in da se velik del bralcev na »Savinjski vestnik« še navadi na. Tudi mi bi najraje ostali pri starem, čeravno nekoliko neprimernem naslovu, toda preveč vzrokov je, da bi se mogli ponovni prekrstitvi odreči.

Prvotno ime lista »Celjski tednik«, je bilo v marsičem boljše od sedanjega. Celje je središče širokega zaledja, zato tudi celjski pomeni nekaj širšega kot je samo mestno področje. Ime »Savinjski vestnik« je bilo precej nesrečno izbrano. V želji, da bi že v naslovu prikazali razširjenost lista čez mestne meje, je to ime ta vtis celo zmanjšalo le na ozko področje celjskega zaledja — Savinjsko dolino. Ime je bilo za druge predele zelo neprivlačno, zlasti za Kozjansko, za obotsko, šaleško in konjiško področje. Ta primer dokazuje, da teritorialno obeležje ni posrečeno za list, ki ima željo in namen, da svoje meje vedno širi, pravzaprav, da se nikoli ne obda z nekimi mejami. Tudi časovno obeležje dostikrat povzroči spremembo imena, zlasti kadar se dnevnik prelevi v tednik, ali narobe. Zato imajo tisti časopisi, ki so se izognili enemu in drugemu, najprimernejša imena (Ljudska pravica, Slovenski Poročevalec, Večer itd.).

To je bil že en vzrok, da smo sklenili ime spremeniti. Drugi vzrok je veliko tehtnejši. Naš list bo v bodoče glasilo delovnih ljudi v celjski skupnosti komun, ki bo segala od Pohorja do Save in avstrijske do hrvatske meje. Če bi torej pustili dosedanje ime, potem bi izgledalo, da je naš list glasilo savinjske komun, ki bo imela svoj se-

gah v socialističnih gospodarskih organizacijah vedno večje. Na širokega potrošnika, ki se predvsem poslužuje uslužnostno-reparaturnih delavnic, prav tako ne smemo pozabiti in je potrebno predvsem v oblačilni stroki centralizirane socialistične obrate reorganizirati na več samostojnih obratov,

Stanovanjsko vprašanje postaja v Celju resen socialni problem

Z letošnjim letom se je v Celju, zlasti v središču mesta, končala pomembna uredba komunalnih naprav. Tu sedaj skoraj ni neutrjenih cest, ni slabo ali neosvetljenih ulic, ni, razen v zgornjem delu Stanetove ulice, pomanjkljive kanalizacije itd. V elektrifikaciji, v razširitvi javne razsvetljave, vodovodnega in plinskega omrežja pa je bilo v letošnjem letu že precej storjenega tudi na obrobni predelih mesta.

Intenzivnost letošnjega komunalnega delovanja najbolj nazorno kažejo tele primerjave: Medtem, ko je bilo v mestu lani asfaltiranih 2890 m cest, jih je bilo letos kar 5270 m. Lani je bilo makadamskih cestišč utrjenih 600 m, letos pa 1300 m. V letu 1953 je bilo položenih 4133 m vodovodnih cevi s 93 priključki, letos pa je bilo omrežje razširjeno za 10.079 m s 120 priključki. Dočim je bilo lani z javno razsvetljavo na novo razsvetljenih 4600 m ulic, se je v letošnjem letu ta dolžina povečala za 9800 m!

V središču mesta bo treba v prihodnjih letih modernizirati še Tomšičev trg, Muzejski trg in Slomškov trg, nadalje Jetniško ulico s tržnico ter urediti nekaj nasadov. Na obrobni predelih mesta pa še čaka dolga vrsta neurejenih komunalnih naprav. Za bodočo celjsko komunono pa bo komunalna ureditev Stor pomenila poseben problem.

Stanovanjski problem v Celju postaja v svoji preči obliki že težko socialno vprašanje. To problem bo mogoče rešiti le s pospešeno gradnjo. Če pomislimo, da je bil predvojni prirastek stanovanjskega fonda v mestu 83 stanovanj letno, nadalje, da se med drugo svetovno vojno ni gradilo, in nasprotno, da je bilo pri bombardiranju uničenih 680 stanovanj in končno, da se je število prebivalcev v mestu povečalo v zadnjih letih za več tisoč, potem je razumljivo, da nas primanjkljaj 1039 stanovanj v lanskem letu ne sme

čuditi. Če bi v mestu hoteli ta problem z gradnjo rešiti v desetih letih, upoštevajoč pri tem naravni ter industrijski prirastek, bi morali v Celju letno zgraditi 189 stanovanj. Tej številki se je mesto lani močno približalo, saj je bilo lani zgrajenih 162 stanovanj. Letos pa je v gradnji, oziroma bo zgrajenih kar 237 stanovanj! Ta številka je sicer visoka, toda tudi deset let je dolga doba in treba bo pohiteti, če hočemo priti vsaj delno na zeleno vejo.

Gospodarska politika mesta se bo v naslednjih letih predvsem osredotočila na težnjo — razširiti materialno bazo predvsem celjski industriji. Pri tem je zlasti upoštevati dve poti: razširitev in modernizacijo obstoječih proizvodnih kapacitet ter ustanavljanje novih. Investicije v Cinkarni, Tovarni emajlirane posode, v ETOL, v Tovarni organskih barvil, v rudniku Pečovniku, tovarni AERO, Avtoobnovi, Tovarni tehnic itd. v višini skoraj 400 milijonov dinarjev bodo po definitivni izvršitvi povečale narodni dohodek v mestu za okoli 8%! V ustanavljanju novih kapacitet pa je eno najvažnejših del nova Tovarna finomehanike, dalje AUREA, ki bo že sredi prihodnjega leta zaposlila okoli 150 žensk in pa nova tovarna, ki naj bi kemičnim potom predelala okoli 13.000 kubičnih metrov lesnih ostankov. Trenutno se v tej zvezi razpravlja o tovarni krmilnih kosmičev za živino, kar bi bilo velikega pomena za živinorejo in bi za ta produkt poleg lesnih odpadkov uporabili še žvepleno kislino. Izključene pa niso niti druge kombinacije. Pri vsem tem pa bodo morali izreči svojo besedo še kemiki — strokovnjaki.

Eno je jasno — ljudski odbor se mora zavedati važnosti širitve baze svojega gospodarstva, saj taka širitev edino pomeni napredek v vseh panogah družbenega udejstvovanja v mestu ob Savinji.

Krajevna organizacija Zveze borcev na Jožefovem hibru je bila premalo aktivna

Krajevna organizacija Zveze borcev za teren Jožefov hrib je imela v tork zvečer ob 10. uri izredno skupno občni zbor. Iz poročil je bilo razvidno, da je bilo delo v organizaciji bolj administrativnega značaja. V diskusiji je bila iznesena kritika o slabem delu organizacije. Ni bilo povezave odbora s članstvom, članom sestankov, kjer bi se člani seznanjali s političnimi in gospodarskimi prireditvami, ni bilo, premealo so posvečati kajne predvojski vzgoja in se več drugoga.

Seveda je v delu zaznamovati tudi pozitivne strani. Člani so se udeleževali prostovoljnega dela na Ostrožnem, odbor je posvečal skrb partizanskim otrokom na terenu, skrbel za čiščenje grobov talcev in zrtev fašističnega terorja na mestnem pokopališču, prisilil na pomoč poplavljenecem std.

Novi odbor je sklenil, da bo delo v organizaciji poživil. M. C.

Letošnje investicije v bistvu ne bodo prizadete

Imobilizacija presežnih dobičkov v celjskem okraju

Na zadnjem zasedanju LRS so sprejeli zakon o spremembah in dopolnitvah zakona v družbenem planu LR Slovenije za leto 1954 v zvezi z odlokom zveznega Izvršnega sveta o odvzemu presežnih dobičkov. Celjski okraj bo s tem v zvezi odvedel republiki okoli 500 milijonov dinarjev. Vendar zaradi tega ne bodo letos v okraju prizadete

investicije kar ne bo povzročilo okraju nobene gospodarske škode.

Po informacijah, ki smo jih sprejeli na Okrajnem ljudskem odboru, bodo to vsoto krili predvsem iz negospodarskih investicij, iz okrajnega kreditnega sklada ter iz denarja, ki je ostal zaradi štednje v proračunu. Vsa investicijska dela, ki bi zaradi tega letos bila prizadeta, pa bodo upoštevana drugo leto v okrajnem družbenem planu.

Tako se ne postopa z delovnimi ljudmi

V Zabukovci ima gradbeno podjetje »Granit« iz Slovenske Bistrice eno svojih gradbišč. Zidajo nove rudniške delavnice, ker so stare že do kraja izrabljene.

Vodstvo tega gradbišča je za ta dela sprejelo poleg delavcev iz sosednje republike tudi delavke opekarne Loznica in gradbenega podjetja Zalec. Poglejmo, kako postopajo s temi ljudmi. Ko so prevzemali delavke iz Loznice in iz Zaleca, se niti prejšnji delodajalec niti vodstvo gradenj v Zabukovci nista spomnila, da bi se pomenila in to tudi v pisnem pogodbo vnesla, pod kakimi pogoji in obveznostmi novega vodstva bodo te delavke zaposlili. In seveda, ker so predvsem gledali na samo gradnjo, so pri tem pozabili na ljudi. Zato so tudi njihove napake napram le-tim velike, da celo kaznive.

Glejte. Ker se niso točno zmenili, da bodo delavke, ki stanujejo na Pirešici in celo na Ponikvi (torej dve in tudi skoraj štiri ure hoda) vozili, se je že zgodilo, da morajo delavke to dolgo pot prehoditi in po 10 in celo več urnem delu ponovno isto pot napraviti. (Med delavkami so tudi take, ki so komaj izpolnile 16 let). Če jih pelje domov kamion, pa prezebejo delavke na prepihu vso vožnjo, ker kamion nima niti strehe in tudi ne sedežev, da bi se lahko vsede med vožnjo.

Na gradbišču se vse delo, razen mešanje betona, opravi ročno, čeprav bi z malo prizadevanja podjetje lahko montiralo dvigalo in na ta način prihranilo prenos materiala, ki so ga izvršili izključno na rokah, tudi ko ga je bilo treba nositi na drugo etažo novogradnje. Kljub mrazu in delu na mokrem niso zaposlenim dali niti rokavice, niti škornjev in seveda tudi ne dežnih plaščev. Celo poštenega stranišča niso uredili in za delavke tudi ne posebnega prostora, da bi se med delom lahko pogrele.

Na gradbišču delajo normalno po 10 in več ur. Pred kratkim pa so glede delovnega časa šli celo tako daleč, da so delavce zaposlili polnih 28 ur ne pretrgoma dan in noč.

Se marsikaj bi se dalo napisati o tem gradbišču, kot n. pr. neupoštevanje predpisov glede odrajanja, prehodov in drugih ureditev za varstvo zaposlenih ljudi, o nepravilno ozemljenem betonskem mešalcu, vendar je to že več kot dovolj, da vidimo pravo sliko šefa in delovnega gradbišča. Ali zaslužijo kako lepo besedo, kakšno obrambo. Prav nobeno! Vsaka kazen, ki bo izrečena napram njim, bo premanljiva, da bi popravila krivice in nepravilne odnose do delavcev.

Pa še to je potrebno poudariti ter stokrat in stokrat povedati, da je vendar že čas, da imamo napram delovnemu človeku, človeški odnos. Če tega ne bo, nismo na pravi poti. Če take napake delajo posamezniki, jih je treba trdno prijeti, da bodo tudi le-ti delali pravilno in današnjemu času primerno.

PRISILNA UPRAVA V PODJETJU „POVRTNINA“ Je poslovanje že spravila v normalen tir

Kakor o poslovanju »Meleoprometa«, tako se je tudi okrog nemarnega poslovanja trgovskega podjetja »Celeia-Sad« vrtela v Celju diskusija več mesecev. Posledica vseh ostrih debat pa je bila, da je imenovano trgovsko podjetje v juniju t. l. prišlo pod prisilno upravo.

Ko je na zadnji seji ljudskega odbora celjske mestne občine spet prišlo na dnevni red to vprašanje, smo iz poročila zastopnika prisilne uprave »Povrtina« ponovno slišali, kakšne nepravilnosti so se dogajale pri nekdanjem »Sadu-Celeia«. Danes je prisilna uprava sicer poslovanje v tem zavoženem podjetju že močno izboljšala, vendar lanska izguba v celoti še ni krita. Ljudje, ki so zakrivali, da je podjetje »Sad« tako globoko zagazilo, so bili že pred meseci predani javnemu tožilstvu. Čudno pa je, da javno tožilstvo od vseh 39 primerov do danes ni moglo rešiti niti enega. Krivci se temu zavlačevanju lahko v brk smejejo, saj svoje talentirane sposobnosti danes spet uveljavljajo v drugih podjetjih in se »za kazni« spet in spet pojavljajo na odgovornih mestih. Ker so te ugotovitve povzročile v javnosti mnogo negotovnosti, so odborniki sprejeli sklep, da ljudski odbor celjske mestne občine to vprašanje nemudoma reši in zahteva pri javnem tožilstvu, da proti krivcem takoj uvede kazenski postopek.

Kot že omenjeno, se je poslovanje pri »Povrtini« pod začasno prisilno upravo

v vsakem pogledu izboljšalo. Zmanjšali so delovno silo (samo v upravi se je število nameščenecv zmanjšalo za 12 ljudi), znižali so tudi nadurno delo, ki je pri prejšnjem poslovanju zelo bremenilo podjetje. Prevoz so smotrno uredili. Uvedli so v podjetju sistem skrajne štednje in so se samo telefonski stroški znižali za polovico. Reklamacije so popolnoma preprečene in ukinjeno je neposredno posredovanje agencij. V celoti so preprečili tudi vse arbitražne spore, kar je zlasti omembe vredno, če pomislimo, da je imelo podjetje pod prejšnjim vodstvom do julija tega leta okrog 212 arbitražnih sporov.

»Povrtina« je v zadnjih mesecih dosegla tudi izdatno zmanjšanje kaila, ker sproti naroča le toliko blaga, kolikor ga dejansko rabi, odnosno kolikor ga lahko prda.

Pod takim skrbnim in smotrnm poslovanjem bi podjetje nemara danes že lahko krilo vso lansko izgubo, da se ne bi borilo še z nešteto težavami (prevozni park, izredno nizek odstotek za investicijski sklad itd.). Tudi ob priliki proslave na Ostrožnem je podjetje imelo smolo, ker je nabavilo veliko množino sadja, ki ga pa na Ostrožnem ni moglo razprodati in je šel ostanek v predelavo. Prav tako pa podjetje daje na trg krompir in jabolka povsem brez zasluka.

Kljub vsem tem omejitvam in kritju lanskih izgub, pa imajo delavci in

uslužbenci pri »Povrtini« trenutno 100-odstotne plače, medtem ko so prej pri vsem razpisavanju in nesmotnem poslovanju dobivali samo 80-odstotne plače.

Odborniki celjske mestne občine so na zadnji seji bili mnenja, da bi »Povrtina« kljub uspešnemu delu, nekaj časa le še ostala pod prisilno upravo, dokler se lanska izguba ne bo popolnoma krila.

Turistični konferenci v Mozirju in Logarski dolini

V nedeljo, 12. t. m. bodo v Mozirju in v Logarski dolini turistični konferenci, kateri organizira »Stalna turistična konferenca« Celje s sodelovanjem Turistične zveze Slovenije. Na konferencah bo obravnavano sodelovanje turističnih društev in ostalih organizacij za dvig turizma v teh krajih in pa priprave za turistično sezono v prihodnjem letu. Na konferenco so povabljeni poleg turističnih in planinskih društev še predstavniki političnih organizacij, ljudskih odborov kakor tudi zastopniki združenj in gospodarskih podjetij. Konferenca v Mozirju bo ob 8. uri zjutraj v Telovadnem domu, v Logarski dolini pa ob 14. uri v Planinskem domu. Na konferenco so vabljeni vsi, ki jih zanima turizem!

Kmetijstvo in združništvo na Danskem

stvu več mehanizacije kakor pri nas, veliko pozornost vzbujajo lahka preprostost urejenega kuhinjskega prostora. V glavnem dajo torej poudarek na štednjo in ekonomičnost.

Poseben del gospodinjstva na Danskem tvori vrtnarstvo. Kakor Holanci, tako imajo tudi Danci izreden smisel za vrtnarstvo. Največje veselje kmečke gospodinjke je lepo urejen vrt ter gojenje vseh mogočih vrst okrasnih rož. Pri kmetih smo videli še poleg vrta majhen park, posejan z najrazličnejšimi travami in cveticami, ki spada pravzaprav k vrtu in je okras kmečkega gospodarstva.

MOŽNOSTI RAZVOJA KMETIJSKIH ZADRUG PRI NAS

Nekatere značilnosti danskega združništva in njegovih uspehov v kmetijski proizvodnji bom skušal našim bralcem posredovati kasneje. V dosedanji razpravi smo lahko ugotovili, da je Danska resnično kmetijsko visoko produktivna država. Po podatkih njihovega kmetijskega ekonomskega inštituta je v l. 1953 znašala vrednost izvoženih kmetijskih proizvodov preko 8 milijard danskih kron, kar bi preračunano v devizne dinarje znašalo več kot 344 milijard deviznih dinarjev. Po tem računoma znaša vrednost izvoza na ha obdelovalne zemlje pri njih 2500 kron ali 105.500 deviznih dinarjev.

Ne bom se podrobneje spuščal v stanje našega združništva. Tudi stanje v kmetijski proizvodnji nam je poznano. Kmetijstvo zahteva, posebno še v zad-

njem času, vrsto ukrepov, ki naj sedanje stanje izboljšajo. Popolnoma jasno je, da kmetijstvo za svoj razvoj zahteva razmeroma daljši čas. Drugič pa se postavljajo vprašanje, če mi spričo obilo najrazličnejših okoliščin lahko ustvarimo tako visoko intenzivno kmetijstvo. Računati moramo na objektivne pogoje pri nas. Konfiguracija zemljišča, do neke mere klima, pa tudi količina padavin predstavlja objektivna dejstva, ki se nekoliko razlikujejo od danskih. Sicer sem pisal o tem, da je danska zemlja bila še pred 200 leti v glavnem zelo slabo rodovitna zaradi velike zamočvirjenosti, kislja, peščena brez humusne podlage itd. Toda oni so v preteklosti na področju melioracij ogromno ustvarili. Iz nerodovitne zemlje so ustvarili visoko produktivno zemljo. Seveda se se razvijali v povsem drugačnih okoliščinah kakor mi. Ze 72 let ne poznajo težje vojne. Danska je bila država s skoro najmočnejšo trgovsko mornarico na svetu. Toda oni nimajo osnovnih surovin za industrijo. Pri tem so skoro v celoti odvisni od uvoza. Gradili so kmetijstvo in tu resnično dosegli ogromne uspehe. Od kmetijstva v glavnem njihova država tudi živi. Zaradi tega preživljajo od časa do časa težke notranje gospodarske tresljaje, kajti tržišče s prehranbenimi proizvodi je neusmiljeno. Samo malenkostno zvišanje uvozne carine za pršutarje, ki ga od časa do časa uprizarjajo Angleži, pomeni za dansko gospodarstvo težak udarec. Kmetijstvo visoko produktivna de-

žava, ali drugače povedano, kmetijsko zelo bogata država, je na drugi strani revna, če nima lastne bazične industrije. Odvisna je od svetovnega tržišča.

Kakšno pa je stanje pri nas? Kmetijstvu posvečamo v zadnjem času resne debate. To je tudi razumljivo, saj je osnovno vprašanje, s katerim se bavijo vsi politični in gospodarski forumi, vprašanje standarda našega ljudstva. Prav dobro je poznano iz kake situacije smo izšli po težki toda zmagoviti narodnoosvobodilni vojni. Naše kmetijstvo je v času vojne ogromno izgubilo. Nastali so časi poveljne graditve bazične industrije. To je bila nujnost, sicer bi bili v prihodnosti gospodarsko odvisna država. Imamo vse močnosti, da postanemo industrijsko močna in neodvisna država. To je cilj naše borbe za socializem. Iz tega sledi, da smo morali doslej vlagati vse naše napore v graditev osnovnih objektov industrije in elektrifikacije. Nujna posledica tega je bila zaostajanje v kmetijski proizvodnji. Število industrijskih delavcev je naraslo, skrčilo se je število kmetijskih delavcev, oziroma število v kmetijstvu zaposlenega prebivalstva. Naš napredek v industriji je ogromen, saj spadamo po napredku in industrijski proizvodnji zadnjih nekaj let v Evropi na tretje mesto. Število prebivalstva, ki potrebuje hrano, je naraslo. Na splošno se je življenjski standard v odnosu na predvojne čase povečal. Skratka rabimo več hrane. Kakor vidimo, jo moramo v velikih količinah celo uvažati. Pri tem so nam v poslednjih letih delale izredne težave še vremenske neugodnosti.

Bilo pa bi preveč enostransko, če bi

trdili, da v kmetijstvu nimamo nekega pozitivnih rezultatov, ki pa so seveda z ozirom na naše naraščajoče potrebe seveda še zmeraj mali. Pri nas je bilo po odpravi administrativnih ukrepov ogromno storjenega v cilju pospeševanja kmetijske proizvodnje. Ekonomsko šibke in z notranjimi razprijami obdane kmetijske delovne zadrug so se ali likvidirale ali pa reorganizirale. Od odmere davka po dohodku, smo prešli k odmeri po katastru. Dani so veliki regresi za reprodukcijski kmetijski material. Z deset ha zemljiškim maksimum je dana polna garancija za nemoteno kmetijsko gospodarjenje in promet z zemljo. Skratka, odpravljene so vse tiste osnovne pomanjkljivosti, ob katerih se je kmet čutil nekako vezanega. Odprta je pot razvoju našega kmetijstva tudi v privatnem kmetijskem sektorju z željo celotne naše skupnosti, da bi povečali in pocenili kmetijsko proizvodnjo. Okrepile so se splošne kmetijske zadrug, ki v čedalje večji meri doprinesejo svoj delež k napredku in kmetijski proizvodnji. Ukrepi organov naše ljudske oblasti pa v čedalje večji meri tudi materialno posegajo v naše kmetijstvo v cilju pospešitve proizvodnje. V prihodnje bo pomoč države našemu kmetijstvu še večja. To smo lahko zasledili v predlogu zveznega družbenega plana za leto 1955. Uvoz kmetijskih strojev in kmetijskega reprodukcijskega materiala bo oproščen uvoznih omejitev. Regresi bodo povečani in razširjeni tudi na domensko blago in plemenčke bike. Napočil je čas, ko se moramo resneje poglobiti v kmetijsko problematiko.

(Se nadaljuje.)

Franc Lubej

deli, kako praktično uče mlade gospodinjke kuhinjskega gospodarstva. V ta namen imajo zgrajene najrazličnejše vrste kuhinje kmečkega stila, od najstarejšega in primitivnega, pa postopoma do najmoderneje opremljenega kmečkega kuhinjskega vzorca. Skozi vsako od teh kuhinj gre gojenka s svojim praktičnim delom. V vsaki kuhinji dela od 2 do 4 dni. Pri tem ugotavljajo težino dela in porabljeni čas pri kuhinjskih poslih v vsaki vrsti kuhinje.

Najmodernejši kmečke kuhinje so tako modernizirane, da gospodinja praktično skoraj res nima dela. Tukaj so šli na tako racionalizacijo, da je kuhinjska oprema tako prilagojena raznim »pravilom, da gospodinja sploh ni treba hoditi po kuhinji, temveč je ta tako okusno in skrbno urejena, da se gospodinja prihrani njen trud pri hoji, prenašanju, času itd. Nekdo bi mislil, da je to skrajno mehanizirano, toda temu ni tako. Res poznajo v gospodinj-

Mladina, starši in vzgojitelji

Mladina raste, se uči in vzgaja ob vzorih in navodilih svojih dobrih staršev in vzgojiteljev. Negativni pojavi te krepke rasti tonejo v nenehni aktivnosti mladinskih organizacij, vzgojni prizadevnosti staršev in skrbni negi naših vzgojiteljev. Vsak po svoje zatopljeni v svoje skrbi in naloge, ki jim jih nalaga socialistična družba, še vendar najdejo ugodno priliko ko se strnejo v družbeno celoto, v skupnost, kjer se pokaže smoter skupnih prizadevanj za temeljito vzgojo naših bodočih pokolenj.

Tak primer vidimo v Večeru za starše, ki jim ga je priredila dijaška mladina II. gimnazije v Celju v dvorani Narodnega doma, dne 2. 12. t. l. Ta izredno posrečen večer je dosegel trojen namen: 1. mladina je ponovno (po šolski proslavi), tokrat pred svojimi starši iskreno proslavila Dan republike; 2. prikazala je, kako se v težko priporjenih prostih urah udejstvuje v kulturnem življenju in 3. kako zna okrog sebe zbrati svoje priljubljene starše in vzgojitelje.

Prostor ne dopušča, da bi dostojneje ocenili to idealno prizadevanje mladine in njenih vzgojiteljev, pač pa ugotovimo takoj v začetku, da je bila ta zamisel ena izmed najboljših. Po uvodnem govoru ravnatelja Fr. Jahlke o pomenu praznika in vzgojnih ciljih socialistične družbe je sledil spored mladinskih proslav: s izbranimi, vzorno podanimi točkami, izkazali so se po vrsti dijaški orkester, pionirski in mladinski zbor, recitatorji, umetniki na harmoniki, pesnik in recitator, dramatik, telovadke in telovadci v ritmiki in vzorni telovadbi. Večer ginjenosti in užitka.

Tudi vajensko mladino še premalo poznamo. V soboto je iz II. vajenske šole v Gaberju krenila na poučno ekskurzijo v Maribor — oblačilci, v tekstilne tovarne —, urarji in zlatarji v Kranj — v tovarno Iskra in Sava za gumijaste izdelke in v Kamnik kovinarji, kjer so si ogledali tovarno Titan, Kulturni dom in druge zanimivosti lepega mesta. Tako je mladina dopolnila šolsko teoretično znanje za dejavnostjo v obrti in industriji. Povsod vzoren red, dostojna živahnost in priznanje naši tehniki. To ni bil preprosto izlet, marveč dan pouka v naši industriji, spoznavanje dela našega delovnega človeka, ki ustvarja našo lepšo bodočnost. V tej mladini veje nov duh, duh želje po napredku in v samostojne ustvarjalnosti. Tudi tu se je pokazala napredna smer sodobnih vzgojiteljev.

Občni zbor Društva vzgojiteljev v Celju je 5. decembra pokazal kako veliko je zanimanje staršev in vse naše družbe za vzgojo predšolskih otrok, ki jih vzgajajo vrtni in mladinski domovi. Zbora se je udeležilo 37 vzgojiteljev iz treh okrajev: Celja, Soštanja in Krškega. Občni zbor je poleg delegatov republiškega odbora Združenja vzgojiteljev tov. Mleek Julke iz Ljubljane obiskal tudi sekretar okrajnega komiteja ZKS v Celju tov. Franc Simonič ter obljubil svojo pomoč pri reševanju težjih problemov. Zlasti se je zanimal za vzgojo novega vzgojiteljskega kadra. V svojem zanimivem predavanju o komunah in zunanje političnem položaju, je povedal mnogo novega, za kar so mu bile zborovalke zelo hvaležne.

Okrajni šolski inšpektor tov. Lužnik jim je poročal o svojih vtisih iz potovanja po Hrvaški, Srbiji in Makedoniji, kjer je proučeval tudi organizacijo vrtec in mladinskih domov v teh krajih.

Razprava o poročilih je nakazala potrebo po ustanovitvi novih vrtec, ki

jih je zlasti v Krškem in v Celju premalo. Poleg Mladinskega doma Tončke Čečeve, ki vzgaja predšolske (vrtec) in šolske otroke imamo samo en vrtec v Aškercovi ulici, kjer je v oskrbi 52 otrok. Mnogo nujnih prošelj je bilo treba zaradi pomanjkanja prostorov odkloniti. Pereče je tudi pomanjkanje vzgojiteljic. Društvo predlaga, naj bi se za abiturientke gimnazij, ki imajo veselje do vzgojiteljskega poklica, odprl poseben tečaj za nove vzgojiteljice. Studij v vzgojiteljski šoli je treba podpreti s štipendijami. Vzgojiteljice skrbijo tudi za svojo strokovno izobrazbo. V okviru Pedagoškega društva v Celju bodo ustanovile posebno sekcijo za proučevanje vzgoje predšolske mladine.

Tudi ta panoga prosvetne dejavnosti je vredna večje pozornosti od strani množičnih organizacij.

-nik

Skrb za kmečko mladino V GORNJEM GRADU

Z željo, da bi se pošolska kmetijska mladina usposobila v praktičnem gospodarskem in gospodinjstvem znanju, je na pobudo Sveta za prosveto in kulturo pri Okrajnem ljudskem odboru v Soštanju in s podporo domače kmetijske zadruge pričel 15. novembra v Gornjem gradu s svojim delom tečaj, ki je prijavil v kmetijsko gospodarsko oziroma gospodinjstvo šolo 30 fantov in deklet. V šoli, ki bo trajala do 15. III. prihodnjega leta, se tečajniki uče poleg praktičnega računstva, slovenščine in zgodovine oziroma geografije še naprednega kmetijstva, čebelarstva, živinoreje, sadjarstva, travništva in gozdarstva. V šoli poučujejo učitelji z nižje gimnazije, upravitelj osnovne šole in absolvent kmetijske oziroma gozdarske šole. Šola

ima pouk dvakrat tedensko po 4 do 5 ur. Ker so pa dekleta želela izpopolniti svoje znanje tudi v izrazito gospodinjstvenih predmetih, prihajajo v šolsko kuhinjo še tretji dan v tednu, kjer jih uči kuhanja in praktičnega gospodinjstva tov. Tratnikova.

Vodja tečaja je gimnazijski učitelj, tov. Tratnik Jože, ki se zelo zavzema za pravičen potek dela, zasluge za uspešno organizacijo tečaja pa ima tudi upravitelj gornjegrajske kmetijske zadruge, tov. Zagožen Anton.

Kmetijsko gospodarski šoli v Gornjem gradu želimo mnogo uspehov pri nadaljnjem delu za napredek, strokovni in kulturni dvig naše kmetijske mladine.

—C.

Kdo je kriv, da šola v Radmirju še danes ni obnovljena

Radmirje je znana partizanska vas. Ljudje tega naselja so med NOB zelo aktivno sodelovali v borbi za svobodo ter dali tudi precej žrtev. Leta 1944 je bila požgana tudi osnovna šola, ki pa — morda se to nekoliko čudno sliši — še do danes ni bila obnovljena. Tako se vrši pouk v le zasilno popravljenem domu med NOB požganem Prosvetnem domu, Mairskodo se upravičeno vprašuje, kdo je kriv, da šola še danes ni obnovljena. Težko je reči, kdo je temu kriv. Upam se trditi, da je v neki meri kriva tudi nezainteresiranost tukajšnjih ljudi za šolo in njene probleme. Dokaz temu je porazen obisk na roditeljskih sestankih v šoli. V jeseni 1953 je bil izvoljen odbor za obnovu porušene šole. Ta odbor je z vsemi silami poprijel za delo. Zbral je že precej lesa in drugih vrednosti. Ker pa je zidovje porušene šole bilo le predolgo izpostavljeno raznim vremenskim nepravilnostim, je revizijska komisija pri OLO Soštanju na svoji zadnji seji dokončno odločila obnovo šole. Zato bo v Radmirju potrebno čimprej začeti z gradnjo nove šole. To potrebo tembolj narekuje dejstvo, da Prosvetni dom nikakor ne odgovarja v šolske namene, drugič pa kulture željno ljudstvo nima primernih prostorov, kjer bi se lahko razvijalo kulturno-prosvetno delo. Bodoča komunna v Mozirju naj bi v plan prvih gradenj dala tudi osnovno šolo v Radmirju. Da pa bo šola res čimprej zgrajena, bodo morali Radmirci pokazati več zanimanja zanjo, posebno še sedaj,

ko se uveljavlja družbeno upravljanje v šolstvu.

P. L.

Priprave za zборе volivcev v Žalcu in okolici

Na zbore volivcev bodo poročali odborniki za okraj o delu okrajnega ljudskega odbora, o formiranju bodoče komunne in drugih gospodarskih vprašanjih. V Žalcu bo zbor volivcev v četrtek zvečer. V volilni enoti Gotovlje, h kateri spadajo naselja Ložnica in Vrbje bo zbor volivcev v nedeljo, 12. decembra ob 8. uri zjutraj. V nedeljo popoldne ob 2. uri bo zbor volivcev v Pirešici za naselja Pirešica, Pernovo, Galicija, Zelezno, Studenci, Podkraj in Ponikva. Veliko zanimanje za zборе volivcev je opaziti v sosednjih krajih obmejnih občin, ki bi se radi priključili Savinjski komunni. To so vas Hraše od občine Dobrna ter del St. Jungerta in Podgora od občinskega ljudskega odbora Šmartno v Rožni dolini. S priključitvijo teh krajev bi se sedaj deljene katastrske občine Zelezno in St. Jungert priključile v celoti k bodoči komunni, kar bi bila tudi najlepša naravna meja. Prav tako želijo prebivalci vasi Črnova od občine Velenje, da se jih priključi k Savinjski komunni. Vsi so izrazili željo, da se jih povabi na zbor volivcev v Pirešico, da bodo lahko sami povedali svoje želje.

R. A.

Utaje dohodkov pri celjskem obrtništvu

Kljub temu, da imamo v Celju odločno premajhno število finančnih inšpektorjev (samo 4!), so le-ti v letošnjem letu zelo vestno izvršili svoje naloge pri pregledih poslovanja celjskih podjetij. S svojo doslednostjo so marsikje dosegli vidno izboljšanje pri poslovanju podjetij. Pri predlogih kaznovanja glede nenamernih nepravilnosti je bila finančna inšpekcija popustljiva, vendar pa ne kaže, da bi v tem pogledu preveč popuščali. Treba je v zgradbi preprečiti gospodarski kriminal in je bolje, da v vsem začetku krivca pametno kaznujemo, kot pa da dobrohotno prezremo, odnosno »odpustimo« njegovo napako. V mnogih celjskih podjetjih je slabo urejeno knjigovodstvo, ki izvira predvsem iz nevednosti knjigovodij. Dobra knjigovodskega kadra pa nam v Celju že dolgo primanjkuje.

Uprava za dohodke v Celju se ima v precejšnji meri zahvaliti vestnosti finančnih inšpektorjev, da je odkrila mnoge utaje čistega dohodka pri celjskih obrtnikih, predvsem zasebnikih, ki zaposlujejo tujo delovno silo. Za leto 1953 je bilo po celjskih privatnih obrtnikih prijavljenega 30 milijonov čistega dohodka, toda ta številka se je po zaslugi dobre inšpekcije (davčne in finančne) dvignila kar na 53 milijonov dinarjev. In spet smo trčili na staro dejstvo: pri manjših obrtnikih so bile prijave čistega dohodka več ali manj povsod realne, pri večjih pa so se utaje sukalje med 400.000 do 2.900.000 din.

Da je Uprava za dohodke s svojimi finančnimi inšpektorji zares vestno

vršila svojo službo in podrobno »pretipala obisti« poštenim in manj poštenim obrtnikom, je dokaz tudi to, da so prizadeti obrtniki v preteklem letu samo v 5 primerih tožili in so se vse tožbe (razen ene z malenkostnim popravkom) končale v dobro MLO. Trenutno sicer teče še nekaj pravnih sporov za preteklo leto, toda izgleda, da se je tudi v teh primerih tožitelj »zaletel«.

Pri znanem strokovnjaku Sumečniku je inšpekcija ugotovila naravnost nemogoče stanje in je potrebovala precej časa, da je izluščila verodostojne čiste dohodke in celotni promet. Inšpekciji je bilo tem bolj otežkočeno delo, ker je bilo celotno Sumečnikovo knjigovodstvo napačno. Nobena skrivnost tudi ni za Celjane, da Sumečnik to delo še danes nadaljuje v Zagrebu in Beogradu — s 60 delavci.

Kmetje na področju mesta Celja so z odmero davka po katastru bolj zadovoljni, saj so se od 420 kmetov pritožili samo štirje. Je to znak, da so kmečki davčni zavezanci v glavnem zadovoljni, niso pa zadovoljni kmetje, ki so med letom vršili prevoze in zaradi tega svoja posvetva precej zanemarili. Seveda pa je težko, da bi se kmetje prevozom odrekli, dokler naša gradbena podjetja nimajo dovolj tovornih avtomobilov na razpolago.

V zvezi z utajami čistega dohodka pri zasebnih obrtnikih je Ljudski odbor mestne občine naročil posebni komisiji za analizo obrti, naj do prihodnje seje odda točen elaborat s konkretnimi predlogi o potrebi zaposlitve tuje delovne sile v obrtništvu.

TRIBUNA OLEPŠEVALNEGA IN TURISTIČNEGA DRUŠTVA CELJE

ZASTAVE

Da ima Celje dovolj zastav, smo videli že ob nekaj prilikah v letošnjem letu. Nerazumljivo je torej, da za Dan republike, dne 29. novembra letos, ni bila nihi na vsaki hiši vsaj po ena zastava.

Zastave se izobešajo za nek praznik odnosno za določeno priliko. Pač pa po tem vise še dneve, teden dni in še dalje, da res ne veš, ali se od zadnjč ali že za prihodnjč. Zastave, izobešene za Dan republike, so visele še 5. decembra. Prenehajmo končno s to grdo prakso!

Kot za nalašč, imamo pri nas skoraj več narobe izobešenih zastav, kot pa pravilno. Kakšen je vrstni red barv za državno in slovensko trobojnico, smo že pisali.

Preveč jih je, da bi po hišnih številkah navajali, kje ni bilo zastav, kje še po ves teden vise in kje so zastave narobe izobešene. Dejstvo je pač, da so med slednjimi celo javni uradi, ustanove in gospodarske organizacije.

OSTANKI NEKDANJH SVETILK

Na zidu hotela Evropa v Razlagovi ulici štrle iz zidovja še izza bivše Jugoslavije ostanki starih svetilk, ko je imela kavarna postavljene stole v polnih mesecih tudi na pločniku te ulice. Ti časi pa so mimo in to drogovje le še kazi izgled zgradbe. Če se je na te nekdane svetilke že pozabilo ob obnovitvi celotne fasade hotela pred 2 leti, pa jih vsaj sedaj odstranite!

Ni kaj primerni pa tudi niso razsvetljeni zabojčki na čelni strani ho-

tela. Tak način razsvetljevanja napisov je zastarel in neokusen. Zato svetujemo kolektivno gostinskega podjetja, naj čim prej razmisli o odstranitvi sedanjih napisov in jih nadomesti z novimi in sodobnimi.

DREVJE IN OKRASNO GRMIČEVJE

Prav ta čas po vseh javnih nasadih obrezujejo in s tem tudi oblikujejo krošnje. Pa se ozrimo še po raznih živih mejah in grmičevju ob državnih pa tudi zasebnih stanovanjskih vilah! Tam pa v pretežni večini primerov raste divja gošča. Negujmo tudi te nasade, saj prav tako vplivajo na izgled mesta! Pohitimo, saj je še čas, spomladi pa bomo imeli povsod lepe in negovane nasade, pa če

Večer umetniške besede

4. XII. 1954 V MESTNEM GLEDALIŠČU

Marjan Dolinar je nedvomno odlični interpret najrazličnejših tekstov, ki jih je izbral za svoj recitatorski repertoar. In izbral jih je nadvse smotno, tako da terjajo od njega vso skalo kultivirane človeške govornice. Dolinar ve ali pa instiktivno čuti, kaj mu v čudovitem izraznem bogastvu našega jezika najbolj leži. Z vsem, kar je povedal, je poslušalce, ki sicer niso polno zasedli dvorane, prevzel, ogrel in potegnil za seboj. S tem je izpolnil nalogo, ki jo gledališki umetnik ima: da oživlja pisano besedo in z njo vzbuja vero v lepoto in potrebo po njej, da premosti široki svet, ki ločuje dnevne skrbi in vsakdanjo puščobo od tistega, kar je v nas vzvišeno, kakor je v Benevitem pomenljivo končal svoj pomembni večer mladi recitator, in s tem do kraja vdrl v vsako, še tako okamenelo srce. Tako nekako si je vlogo svečenika žive besede tolmačil že starodavni Aristotel.

Ne pride mi na misel, da bi skušal podati umetniške vrednote ali pomanjkljivosti ob posameznih recitacijah. To bi se mi najbrž tudi ne posrečilo, kajti moral bi imeti boljši spomin za akustično obliko. Rad bi povedal splošni vtis: Dolinar ima svojo igralsko fiziognomijo, svoj notranji obraz, svoj stil. On ne posnema, ne natika maske. Njegova interpretacija prirodno raste iz dane osebnosti podlage, v kateri je razvešljiva mera tehnike in vsega tistega, kar mora dati šolska vaja, v kateri pa je tudi dovolj duha in talenta, da iz obojega nastane resnična umetniška kvaliteta.

Ze antični ljudje so resignirano ugotavljali: »Mimoso zanamci ne pletu vencev«, s čimer so hoteli poudariti enkratnost igralske ali recitatorske tvorbe. Toliko huje tedaj, če pri nas za dovršeno akustično oživljanje naših leposlovnih umetnin, bodisi epskih bodisi lirčnih, še vedno ni dovolj razumevanja. S tega stališča je treba Dolinarjeva dela še bolj pohvaliti, pohvaliti pa tudi pravno gledališča, ki mu je nastop omogočila Psihologija jezika, ki se pri nas pravzaprav z njo nihče ne ukvarja ali pa prav rečeno, se s posebno rahlimi prijemi približuje umetniškemu jeziku. Kako je z estetskimi možnostmi jezika, v čem je bistvo umetniškega oblikovanja jezika, v čem je nazorna in predstavnost umetniške besede, to so vprašanja, s katerimi se ukvarjajo jezikovni filozofi in psihologi, udje narodov, katerih akademije že stoletja skrbijo za kulturo narodnega jezika. Eno pri tem drži: da gre praksa pred teorijo, interpretacija pred teorijo o njej. Za kulturo še ni storjeno vse, če je pesnik izbral in povezal besede tako, da z njimi razburka naše čustvo, ustvarja posebne vrednote občutij in oplaja dejavnost naše domišljije, treba je še, da njegova umetnina dobi čim večkrat tisto zvočno obliko, ki je najbližja idealni obliki, morda nikdar več doseženi in obnovljeni: tisti, ki se je v ustvarjalnem zametku rodila v avtorjevi inspiracijski zavesti. Če tega nek narod nima, pravzaprav ni narod. Če tako gledamo, je res tista mogočna svobodnjaška beseda 18. stoletja, da narod brez gledališča sploh ni narod. Reči moram, da sem pri večini točk z resnično zadoščenostjo občutil, da Dolinarjeva recitacija izvršuje to plemenito funkcijo v kulturni tvor-

nosti našega naroda. Zupančič je povedal pred davnimi leti Izidorju Cankarju obče znano resnico, da je poezija konec koncev izliv neke napetosti v človeku. Cim intenzivneje je poet živel »z umom, voljo in strastmi«, tem krepkejša — in lahko dopolnimo — tem popolnejša je tudi umetniška odrešitev v vsej svoji celovitosti vsebine, ideje in oblike. To je končno tudi merilo za intenziteto, ki jo razodeva recitacija. Z veseljem ugotavljam, da nas je kljub izredno pisani skali tona, poudarka, glasnosti, slikovitosti in likovitosti, ki jo je spored od interpreta terjati, ta intenziteta ves čas nosila v čarobno carstvo najlepšega, kar človeštvo premore.

Spored je bil res prava antologija, pravi cvetober recitatorskih izrazov. To je bil menda kriterij, ne vsebinska monotipija ali idejna usmerjenost. Kriterij je tudi psihološko popolnoma upravičen, je pa za interpreta seveda izredno naporen, ker mora zadeti brez pomembnejših pavz toliko različnih intonacij z vsemi akustičnimi posebnostmi, ki jih umetnine terjajo. Če bi tega ne zmogel, bi ne podal čudovite iluzije umetniških ponazoril, bi ne podal sile pesniškega jezika, ki se ji ne moremo upirati, tudi če bi se hoteli. To je drugi preizkus Dolinarjevih sposobnosti, ki ga je prav tako zares lahko vesel. Le pri Sonetih nesreče sem imel vtis, da je bila interpretacija za nianso preležerna, preveč konverzacijsko — hladna, premalo je bilo v njej resignacije, obupa, odpovedi in grenkobe. Morda interpret ni bil dovolj »ogret«, morda pa je krivo razumevanje sonetov. Razumevanje pa je prvi pogoj za popolno, pravo in pravilno interpretacijo. Tudi epika v Neiztrohnem srcu bi bila lahko za nianso plastičneje podana. Obi Kosovelovi pesmi pa sta bili že ožarjeni s pravim oblikovalnim ognjem, ki je sproščeno zaplapolal raz od in seval nato ves večer, skoraj polni dve uri. Izreden vtis so na poslušalce naredile Brechtove balade, od katerih sta bili dve pravi umetnini, dalje Kettejeve lahkožive in lahkokrišne stvarce, tako renesančno zdrave in okrogle, da se človek

spričo naših ozkosrčnih, puritanskih razmer ob njih kar oddahne, mojstrsko so bile podane Oblakove nagajivke in Zupančičeva Oranža, do kraja zadet je bil osnovni ton in občutje belokranjskih. Pravi užitek nam je bil pripravljen z odlomkom iz visoke pesmi o ljubezni, ki jo je napisal veliki Britanec, igralec velikega stila je sinil iz obeh odlomkov iz Hamleta. Do interpretacije Ivana Cankarja imam, žal, tragičen predsodek: občudujem ritem, besedo, melodijo, trope in figure in vsa druga izrazna sredstva toda ne morem se iznebiti vtisa neke reliefnosti Cankarjevega sloga. To je tudi interpretacija kazala in treba je reči: to je bil Cankar z vso liturgično zanesenostjo svoje mojstrske besede. Od obeh Francozov je bil učinkovitejši Daudetov podprekt, ki mu ni prav nič jemati in nič dodati, škoda res, da se »letečim besedam« (epea pterea), kakor je govor imenoval starina Homer, ne pletu venci. Človek začuti ob taki stvari energijo in dinamiko, ki jo nosi v sebi umetniška beseda, njeno sugestivno moč, mik in lik.

Naše recitatorje čaka še mnogo dela. Koliko takih večerov bi bilo zaželenih, če ne za druge, vsaj za šole: večeri, ki bi dali pregled in izbor slovenske lirike po glavnih snoveh od Vodnika do danes, večeri s stilno zaključnim izborom, večeri s portreti pomembnejših lirikov, večer slovenske epike itd. To je poslanstvo, vzvišeno poslanstvo novega slovenskega igralskega kadra, ki ga je vendarle toliko, da mu bo skupnost lahko omogočila čas, prostor in sredstva za študij. To je način, kako umetnost približati ljudem, kajti — še enkrat — pisana beseda še dolgo ni vse pri kultiviranju jezika. Nam pa se zdi, kakor da je glavno delo z njo opravljeno saj je do nedavna bil edini naš forum prižnica in gostilna, naša intenzivna gledališka zgodovina pa pomni komaj dobro polstoletje.

H koncu naj omenim, da je Dolinar ta teden z izrednim uspehom dvakrat ponovil svoj Večer za dopoldansko in popoldansko dijaštvo I. gimnazije.

T. O.

DRUGA PREMIERA LJUDSKEGA ODRA V CELJU

J. H. MANNERS

Peg, srček moj

Veseloigra v treh dejanjih

Mnogi ljudje, ki jim njih lastno življenje v svoji borbi za obstoj in napredek prinaša mnogo resnih trenutkov, težkih zapletov in neprijetnih razpletov dogodkov, si žele za oddih in okrepitev lahkkih kulturnih vsebin, lahke glasbe in veseloiger. V veseloigri se nam kaže življenje s prijetnejše, humoristične in vedre strani, da so senčne strani močno skrite ali imajo le vever izraz. Povsem naravno je zato, da je bila ob premieri veseloigre »Peg, srček moj« dvorana polna gledalcev, ki so z vedno večjim zadovoljstvom in vedno prijetnejšo notranjo ugašenostjo sledili vedremu dogajanju na odru. Mnogo mladostno dobre volje je prihajalo z odra tudi med občinstvo, ki je s svojo pozornostjo vključnostjo v prizore igre lajšalo igralcem igranje in sebi stopnjevalo doživljanje. V iskrenih mislih so se gledalci ob odhajanju medsebojno sporazumevali glede svojih zadovoljstev z igrjo.

Ta in oni udeleženci je še potem mislil na prizore in like ljudi iz veseloigre, saj jih najdemo tudi v resničnem življenju, njihove slabosti in kreposti morda v kakoli inčini tudi pri sebi.

Bolj kot v dogodkih je ta veseloigra močna v značajih. Vsaka vloga zahteva od igralca temeljitega življenja in doslednosti ter enotnosti v vsem. Tem zahtevam je zelo zadovoljila Mrs. Chichester (Ana Silcova). Bila je dovolj prepričljiva v nastopanju. Večja odločnost v glasu in kretnjah bi njenemu značaju dajala še večjo tipičnost. Kot tip plitkega meščanskega sinu je bil brez dvoma najboljši Alaric (Jože Jordan). Vedno je s svojim višjim glasom, vedro gesto in za sebe inteligentnim smehom izražal pristnega meščančka, čigar skrbni ne segajo preko dnevnih pogojev življenja. Peg O'Connell (Silva Cvaheta) je s svojim vedrim nastopanjem povzročala mnogo dobre volje pri gledalcih, saj je igrala precej doživeto in dajala dokaj pristen lik mladostnice, ki je še otroštvo ni po-

vsem zapustilo. Njena iskrenost prehaja tu in tam v naivnost, ki se ji ob zaključku pridruži še pisateljeva dobrodušnost, ko ji že v tej nedozoreli mladosti zaradi lepega zaključka igre dopusti pravega ženina. Mnogokrat se ponavljajo isti način smeha, isti način odziva okolici, vodi gledalca do misli o šablonskem podajanju vloge, česar pa mnoge geste in izrazi mimike povsem ne potrjujejo. S svojim nastopanjem je gledalec kar zelo zadovoljevala. Ethel (Marica Ramšak) je s svojo resnostjo, sorazmerno mirstnostjo, dokajšno odločnostjo in prehitro zaupljivostjo moškemu gledalcu, resno zapostila, dalje je dobro podajala lik dekleta, ki je že preko naivnih let mladosti in zato poskušala marsikaj, da dospe v svoj družinski pristan. Vse to in še marsikaj je pozoren gledalec razbiral iz te vloge, torej je bila podana zelo dobro, čeprav ne popolno. Jerry (Ivo Ramšak) je bil nekoliko temperamentnejši kot Brent (Stane Vengust), ki mu je tu in tam očitno primanjkovalo doživeti izraz v besedi in gesti, v temperamentu. Pri njem za besedami večkrat nismo čutili čustva in prepričanja, za gestami pa večkrat le nalogo vloge, ne pa pristnega izraza notranjosti. Odvetnik Montgomery (Edvard Gorišek) je nastopal primerno, zlasti primerna pa je bila njegova maska. Stari sluga Jarvis (Cvetko Vernik) je dobro dopolnjeval ostale like na odru. Režiserju Tonetu Zorku je uspelo v igralskih razvitih in z njimi podatki dokaj vrednot igre, ki so preko živih besed, gest in pogledov na odru postajale doživljene in last številnih gledalcev. Med igro je bil dosežen globlji, intimnejši odnos med odrom in dvorano, da je bil prav prijeten enoten utrip dogajanja pri igralcih in gledalcih. Ni dvoma, da je scena po zamisli Vlada Rijaveca to pospeševala in po svoje dopolnjevala celotno vzdušje igre.

»Peg, srček moj«, je veseloigra, ki ne zadovoljuje gledalca samo s svojo vedrino značajev, situacij in zapletov, ampak ob vsem tem nudi tudi mimgrede gledalcu vredna spoznanja o značajih, družinskih odnosih, vzgoji, samostojnosti in odvisnosti v umljenem in znanem okolju, s čimer učinkuje tudi vzgojno. Delo »Peg, srček moj« človeka razvedri in pouči, zato bo gotovo v vseh ponovitvah in gostovanjih Ljudskega odra gledalca prav dobrodošla veseloigra. Siv.

GOSTOVANJE KULTURNO-UMETNIŠKE SKUPINE CELJSKIH DIJAKOV V PONIKVI

Kulturno-umetniška skupina celjskih dijakov je v nedeljo, dne 5. t. m. gostovala v Ponikvi s kulturnim sporedom, ki je obsegal spevoigro »Kovačev študent«, skeč »Izum« ter več pevskih in recitacijskih točk. Zanimanje za to prireditvev je bilo veliko, saj je bila dvorana napolnjena do zadnjega kotička. Prireditvev je dobro uspela, zlasti je ugajal — sicer maloštevilni, a dokaj izvežban — pevski zbor I. gimnazije, ki je zapel več pesmi. Mnogo sproščene smeha je zbudil skeč »Izum«, prav tako pa tudi napovedovalec s svojimi duhovitimi domisleki.

Namen, zbližati mestno dijaško mladino s podeželskim ljudstvom, je bil s tem gostovanjem gotovo dosežen.

Celjski dijaki imajo v načrtu še več podobnih gostovanj. C. S.

Občni zbor KUD v Šmartnem ob Paki

Preteklo nedeljo se je vršil občni zbor tukajšnjega kulturno umetniškega društva.

Zal, moramo priznati, da je bila udeležba na zboru bolj pičla. Temu primerna so bila tudi poročila posameznih odborikov. Škoda res, da ni bilo mogoče spraviti v teku enega leta na oder kakšno kvalitetno delo. Z malo več dobre volje in iznajdljivosti pa bi se menda to le posrečilo.

Edino razveseljivo je bilo poročilo o delovanju knjižnice. Povedati moramo, da naši ljudje radi segajo po dobrih knjigah, zato je tembol hvalevredno, da se je v tej poslovni dobi knjižnica številčno in kvalitetno močno dvignila. Kar je bilo naročenega dosežaj, je zaslug našega občinskega ljudskega odbora in nekaterih posameznikov.

Zaleti bi bilo, da bi v bodoče komune vlagale večje zneske za knjižnice, posebno podeželske, kajti ravno te, drugače nimajo možnosti razmaha. Od kod pa naj dobre denar za nabavo knjig, ki so, odkrito rečeno, drage. Saj stanejo nekateri prevodi tuje književnosti kar cel tisočak in več. Podeželsko ljudstvo pa ima tudi pravico, da spozna bisere svetovne književnosti.

Nujno nam je potreben zakon o knjižnicah, kajti šele takrat lahko upamo, da bo ta pereči problem rešen pri ko-

renini. Želimo, da bi obljube postale kmalu dejstvo.

Iz Celja ...

Prvi reklamno zabavni večer v Celju je uspel

V nedeljo so bile v dvorani Ljudskega odra tri predstave mariborskega »Totega teatra« s sodelovanjem plesnega orkestra Ferry Souzvana in pevca Ivo Robića. Predstave so bile zelo dobre, zlasti ker v njih ni bilo preveč reklame, lahko rečemo celo, manj kot v rednem programu ljubljanskega radija. Občinstvu sta najbolj ugajala Tijek in Štef, dalje Božo Podkrajšek s svojim kupletom in nekatere šaljive točke programa. Večer je bil na dostojni višini v tej zvrsti prireditve. Nagrade, ki jih je »Volna« podelila srečnim izrebrancem, so bile zelo lepe in res pravično razdeljene.

ALI SO V MESARIJI BENKO ŽE POPRAVILI ELEKTRIČNI KONTAKT

Potnika, ki zavije v Stanetovo ulico, privabi lepo urejena in v primerjavi z drugimi lokali skoraj kar »elitna« mesnica. In tako človek kar verjeti ne bi hotel, da tu ni bilo postreči tudi — s toplo hrenovko.

Tako je pred nekaj dnevi stopil v imenovano mesnico tovariš D. iz Ljubnega, da bi se nekoliko okrepčal. Zaprošil je za toplo hrenovko, katere pa mu prodajalka ni mogla nuditi, češ, da ne morejo kuhati, ker imajo poškodovan električni kontakt. Potnik se je tembolj čudil, da take malenkosti ena najlepših celjskih mesnic ne more popraviti in se je nad malomarnostjo upravičeno iznesel. Uslužbenici so bili hudo užaljeni nad iznešeno kritiko, kontakt pa so po dolgem času menda le popravili.

...in zaledja

Občni zbor Društva prijateljev mladine v Laškem

Pretekli teden je bil v Laškem prvi redni občni zbor Društva prijateljev mladine.

Kljub nezadovoljivi udeležbi je bil občni zbor še en dokaz za to, da ni Društvo prijateljev mladine v svojem dvestnem delovanju samo opravičilo svojega obstanka, ampak da je postalo nenadomestljiv činitelj za pravilno rast in razvoj naše mlade socialistične generacije.

Pred DPM Laško je več zelo perečih nalog, kot n. pr. postavitve otroškega igrišča, dijaškega zavetišča, lutkovnega gledališča, predvsem pa sistematično in poglobljeno delo pri pedagoškem prosvetljanju odraslih. Posebno slednje

IZ SLOVENSKE KONJIC

Vaški odbor SZDL v Žitah pri Slov. Konjicah je pred dobrimi tremi meseci dal pobudo za javno razsvetljavo v vasi ki jo je nato predložil svojemu članstvu. Kmalu za tem so pričeli s prvimi deli in nabiralno akcijo med vaščani, pri kateri so zbrali 30.000 din, razen tega pa so več manjših del opravili s prostovoljnimi delom. K temu znesku je prispevala KZ Žiže še 40.000 din, od občine Loče pa predvidevajo, da bodo dobili kakih 30.000 din. Za ostalo pa so se obrnili na razna podjetja za pomoč, od katerih se je opekarna v Ločah že odzvala s obljubo, da bo dala 800 kom. opeke. Računajo, da bodo dela končana že ta teden.

Te dni je imelo KUD Žiže pri Slov. Konjicah svoj redni letni občni zbor. Ood približno 70 članov se jih je udeležilo okoli 60, kot gost pa je bil navzoč član OO LP, tov. Lužnik. Poročilo o delu tega društva je podal predsednik, tov. Časl, ki je prikazal nekatere uspehe lanskega leta. Zelo aktiven je bil dramatski odsek, ki je dal samostojno na oder 5 različnih iger. Člani društva so tudi pripravili več akademij ob raznih praznikih, 15. maja. Na zboru so tudi sprejeli program za prihodnje leto, ko bo društvo praznovalo svojo 60-letnico ustanovitve.

Konjiško TDV »Partizan« je pretekli teden na samostojni akademiji pokazalo svoje delo in uspehe v letošnjem letu. Nastopili so vsi oddelki. Ker so tudi v ostalih panogah (nogomet, plavanje itd.) pokazali dokaj dobre uspehe, lahko trdimo, da je konjiško »Partizan« na dobri poti in pod dobrim vodstvom.

IZ VELENJA

V Velenju je zadnje čase zelo živahno. Najbolj delavni sta glasbena in gledališka sekcija Delavsko prosvetnega društva »Svoboda«. Gledališka sekcija pripravlja že tretjo igr v jesenski sezoni. Prvo — »Ugasle luči« so dvakrat uspešno uprizorili. Sedaj pripravljajo »Kvadrato kroga« in »Trnjučico«. Le-to bodo uprizorili za novoletno jelko.

Pred dnevi je imelo redni letni občni zbor Društvo prijateljev mladine. Po predavanju so izvolili nov odbor, ter sestavili program dela. Še nadalje bo društvo v prvi vrsti delo nad mladino in bo signaliziralo vsak nemoralni akt, ki bi ogrozil mladino.

Prva njegova naloga bo izvedba novoletne jelke. Priprave za vsebinski del izvedbe so že v teku. Društvo si bo še prizadevalo, zbrati čim več denarja, da bo lahko obdarilo socialno šibke, in partizanske sirote.

Vsekakor bo prav, če bo podjetje »Volna« tudi v bodoče pripravilo Celjanom kako veselo urico, saj smeh je zdrav in vedri duha. Celjani so pa itak znani, da se radi nasmejijo, če jih kdo zna spraviti v smeh.

V CELJU BO 35 ENODRUŽINSKIH HIŠIC NAPRODAJ

Ljudski odbor celjske mestne občine je na svoji zadnji redni seji sklenil, da proda 35 enodružinskih hiš, last splošnega ljudskega premoženja. Predlog komisije je bil, da bi v prvi vrsti prišli kot kupci v poštveni tisti ljudje, ki danes že stanujejo v teh hišah. Hiše pa bodo lahko kupili tudi tisti, ki bodo lahko v zameno nudili svoje dosedanje stanovanje.

Gibanje prebivalcev v Celju

V času od 27. 11. do 4. 12. 1954 je bilo rojenih: 12 dečkov in 14 deklic.

Poročili so se:

Florijan Leopold-Ladislav, avtomehanik iz Celja in Dobrovišek Veronika, računovodkinja iz Celja; Leban Franc, delavec in Dancinger Julijana, elektrovarilka oboja iz Celja; Mejer Martin, poljedelec in Kač Ivana, poljedelka oboja iz Celja;

Umrli so:

Kumaršek Marija, gospodinja iz Stare vasi, stara 60 let; Sovinec Jožef, delavec iz Udmata, star 31 let; Počaj Marija, gospodinja iz Dobroteše vasi stara 50 let; Hrovat Darinka, otrok iz Levca; Ulađa Marijana, otrok iz Slivnega; Velenšek Franc, gradbeni tehnik iz Spodnjih Trnovcih, star 50 let; Gnuš Franc, upokojeni rudar iz Zagorja — Lesično, star 71 let.

IZ ROGATCA

LEPO JE BILO!

Tako je ob zaključku proslave, ki je bila prirejana otrokom padlih borcev v Rogatcu, povedal Žerakov Lojzek, otrok padlega borca Žeraka, ki so ga Nemci ustrelili leta 1944.

Proslave, ki jo je priredila organizacija ZB, so se udeležili predstavniki množičnih organizacij, šolska mladina s učitelstvom, člani ZB ter svojci padlih. Pozdravni govor je imel predsednik ZB tov. Jamnikar, nato je sekretar ZB tovariša Ruža Senčar govorila o pomenu 29. novembra. Sledile so izbrane točke; mladina s Donatke gore je nastopala z zbornimi recitacijami in s prizorčki iz NOV »Matj sanja« in »Obroč«. Šolska mladina iz Rogatca je prav lepo zapela.

Po proslavi so otroci padlih borcev položili vence pred spominsko ploščo.

Sledila je pogostitev otrok padlih borcev. Otroške oči so žarele, ko so videli, kaj so jim pripravili člani ZB. Ko jim je gimnazijka slatinske gimnazije zaigrala na harmoniko, so se razživali. Začeli so odvijati zavoje z obleko in se zadovoljno gostili z dobrotami.

»Da, lepo je bilo, Žerakov Lojzek!« Lepo bo tudi drugo leto, kajti na vas ne smemo nikdar pozabiti. Zanje, ki ste nam jih izrekli ob odhodu, vam bomo izpolnili. Tudi naša želja je, da postane dobri državljani. Pomagali vam bomo!

—don—

IZ RADMIJRJA

KAJ JE Z ELEKTRIKO

V Radmirju je elektrika že dolgo časa kamen spotike. Imamo namreč lastno centralo s premajhno zmogljivostjo. Vse bi bilo v redu, a v Radmirju je tudi 25 elektromotorjev. In če le trije motorji delajo, je tok za vse ostalo popolnoma neuporaben. Najbolj so seveda prikrajšani tisti, ki imajo radijske sprejemnike, saj jih zaradi večnega slabega toka le redkokdaj doleti sreča, da bi se nekoliko razvedrili. Posebno pa so prikrajšani šolski otroci, ki vsi nestrpni in v veselje pričakovanju posedejo k šolski radijski uri, pa nenedoma zmanjka tok. Prav posebna stran pa so naši državni prazniki. Takrat prav gotovo delajo elektromotorji s polno paro in tisti, ki v prazničnem razpoloženju čakamo ob sprejemnikih na izbran program Radija Ljubljane, se kvečjemu lahko pošteno jezimo — na nezavedne. Skoraj si upam trditi, da nalašč to delajo. Dočim je ob cerkvenih praznikih — ki jih ni malo — tako močan električni tok, da nerodno pregorejo žarnice. Kakor naključju vsemu temu pa je napeljan skozi Radmirje daljnovod termoelektrarne Velenje Radmirci, zganimo se že in si napeljimo boljše elektriko — saj za to ne bo potrebno ne vem kako visokih denarnih sredstev — in vse te nevednosti bodo odpravljene.

L. P.

IZ PLANINE

Če kdo misli, da pri nas na »Planincih« ni življenja, se moti. Res je, da se nismo brez težav. To so v zadnjem času pokazali predvsem občni zbori domačih društev in ustanov.

Kulturno prosvetno uestvovanje pa je navkljub težavam v tem letu precej oživel. Tako beležimo v novembru kar dva pomembna uspeha: otvoritev Ljudske knjižnice in ustanovitve Kmetijske gospodarske šole, kjer sedaj z zanimanjem sledi pouku 32 mladincev in mladink 1. letnika.

Najhuje pa je, ker na Planini še vedno nimamo prosvetne dvorane. Nedograjeni zadružni dom stoji že vrsto let, prostor, ki je pod to streho odmerjen dvorani, pa služi sedaj za drvarnico domači mlekarji. Ali res ni mogoče urediti prosvetne dvorane na Planini? Mladina bi rada igrala, a nima kje. Rdi bi vrteli filme, a nimamo kje! Res pa je tudi, da dvorane domačini sami ne bodo zmogli, saj prenovljeni načrti predvidevajo za dokončno gradnjo blizu 4 milijone dinarjev. Tukaj bo pač treba Planincem priskočiti nujno na pomoč!

O pomenu komun so na Planini vse premalo razpravljali. Na zboru volivcev so ob slabi udeležbi skušali rešiti ta problem, pa ni šlo. Ljudje so zaradi nezadostne poučenosti deljenega mnenja. Vse kaže, da se bo celotna občina Planina priključila šentjurski komun, s čimer bo tudi ustrezno dobršnemu delu prebivalstvu.

S. D.

Gibanje prebivalcev v celjski okolici

V času od 1. — 12. 1954 je bilo rojenih 7 dečkov in 9 deklic.

Poročili so se:

Gril Karel, pek iz Vojnika in Avberšek Marija, kuharica iz Dobrne; Jelenko Anton, tov. delavec iz Skomarja in Jeseničnik Antonija, poljedelka iz Pako-Vitanja; Šperger Jakob, poljedelec iz Kraberka in Gaber Marija, poljedelka iz Jazbin; Milinarič Franjo, krojač iz Košnice in Sante Martin, poljedelka iz Sela; Jurjek Rudolf, avtoprevoznik iz Bratкова in Pregrad Milena, knjigovodkinja iz Podčetrka; Tovornik Anton, steklarski delavec iz Vodiškega in Klepeč Stefanija, poljedelka iz Vodiškega; Podpečan Vincenc, poljedelec iz Senožete in Deželan Antonija, poljedelka iz Vel. Goreci; Vintar Jožef, rudar iz Smarjete in Troha Ana, poljedelka iz Smarjete; Pintar Janez, tov. delavec iz Sentjanja in Jošt Justina, gospodinja iz Zagorja; Mastnak Jožef, nametalec iz Sempetra v S. d. in Svet Ivana, tkalica iz Sempetra v S. d.; Tekavec Jože, poljedelec iz Topolčice in Sedmink Ivana, poljedelka iz Podloga; Vouga Mihael, upokojenec iz Precedence in Lorange Marija, poljedelka iz Babne gore; Murn Jožef, upokojenec iz Dvora in Zupnek Marija, kmetica iz Sv. Mihaela; Malovrh Jožef, kmet iz Podčetrja in Zaidler Elizabeta, poljedelka iz Sv. Tomaža; Avguštin Albert, kovač iz Line in Nuntič Terezija, poljedelka iz Mestinja; Nuntič Jožef, električar iz Smarja in Pušnik Ana, kmetica hči iz Grlič; Skel Franc, pom. častar iz Sv. Fme in Beveer Frančiška, kmetica hči iz Vovarja; Hrup Simon, uslužbenec iz Trčaja in Vrh Vile, trg. nom. iz Podolca; Jagodič Janez, mizar iz Lemberga in Zupane

V Gaberju so zaključili tečaj PAZ

V gasilskem domu v Gaberju so v soboto zvečer tečajniki Protiletalske zaštite proslavili zaključek tečaja s priručnim družabnim večerom. Ker je bil to v zdnjem času eden izmed najbolj uspešnih tečajev PAZ v Celju, je zastopnik odbora Protiletalske zaštite dal polno priznanje tako discipliniranim tečajnikom, kot požrtvovalnim predavateljem. Tečaj je trajal od 25. septembra do 26. novembra t. l. in ga je obiskovalo 64 tečajnikov, med njimi največ delavk in starejših gospodinj. Omeniti je treba, da so se zlasti poslednje težko odrtgavale od domačega dela in da se niso pustile ovirati od gospodinjstva (mnoge žene naj-

dejo največ »upravičljivih« izgovorov, da se tečajem izognejo) in so predavatelja redno obiskovale. Zato pa tudi uspeh ni izostal.

Predsednik PAZ Gaberje se je na tem večeru priručno zahvalil vsem predavateljem, ki so nesebično in požrtvovalno nudili teoretično in praktično znanje tečajnikom. Posebej je pohvalil vse tečajnike in tečajnice glede vzorne discipline in jim čestital za lep uspeh pri ustnem izpitu imli o nič manj kot 33 odličnikov, 17 tečajnikov je bilo prav dobrih, 13 dobrih in samo eden zadosten.

Tečajniki so na tem večeru prejeli tudi izpričevala.

IZ SODNE DVORANE

Okrožno sodišče

M. S., invalid iz Trbovelj, se je kljub temu, da dobiva lepo pokojnino, spozabil nad tujim imetjem. Medtem, ko je njegov tovariš R. J. ponoči na 5. 9. 1954 vlamjal v bife »Rio« v Trbovljah, je on bil na straži, da bi dal znamenje, če bi se kdo približal. Odnosla sta večjo količino cigaret, vina in prtov. Ukradene stvari sta prodajala v okolici Smohorja. R. J. je še med potjo na Smohor izvršil tatvino. R. J. je bil obsojen na 1 leto zapor, M. S. pa na 3 mesece zapor, slednji za dobo dveh let.

Vrtnarica brez zaposlitve, Mihaelčič Cirila iz Dečkove ceste v Celju, je bila zaradi tatvin že štirikrat kaznovana.

Dne 8. maja 1954 je prišla v stanovanje svojega fanta. Tam je njegovemu prijatelju, delavcu Pustinek Mirku vzela novo moško kolo, ki si ga je Pustinek kupil na obroke, vredno 7.900 dinarjev čevlje. Odsila je proti Zalcu in se med potjo v neki gostilni preoblekla v ukradeno moško obleko. V Zalcu je prespala noč pri neki svoji prijateljici, kateri je ukradla 2.000 dinarjev. Nato je odsila v Ljubljano, kjer so jo prijeli. Ze pred tem je bila v Ljubljani obsojena zaradi tatvine na 2 leti zapor, ki jih še ni odsedela. Sodišče jo je obsojilo na 2 leti in 6 mesecev zapor, Zalostno je, da prestajajo sedaj tri sestre Mihaelčičeve istočasno kazni zaradi tatvin v KPD v Brestanici.

Kmečki delavec, Zirovnik Stanko, brez stalnega bivališča in zaposlitve je prišel letos, meseca maja iz zapor, kjer je prestajal kazen zaradi tatvine. V polletnih mesecih je delal pri raznih kmetih na polju. Meseca oktobra je zopet pričel s tatvinsko prakso. V Spodnjem

IZ SOŠTANJA

Pretekli teden je bila prva seja šolskega odbora nižje gimnazije v Soštanju.

Po konstituiranju tega odbora, kjer je bil za predsednika izvoljen tov. ing. Arzenšek Tone, je ravnateljica gimnazije tov. Metelkova obrazložila težave v zvezi z adaptacijo šolske zgradbe, ki močno ovira redni pouk. Po obravnavanju še drugih manjših problemov se je prva seja končala v zavesti, da bo šolski odbor kot organ šolskega samoupravljanja lahko pomagal reševati številna vprašanja, na katerih je zainteresirano vodstvo gimnazije in starši dijakov.

M. T.

DROBNE NOVICE IZ GORNJEGA GRADA

Lovski blagor — Lovska družina v Gornjem gradu je prejšnjo nedeljo organizirala hajko na divjad v Menini planini. Padle so tri srne in dva kapitalna gamsa, katerih rogove sta srečna lovca odnesla v Zagreb oz. v Brezice.

Nagrado Planinske zveze v znesku 1000 din in pohvalno pismo je za najlepši spis o naših planinah prejela dijakinja nižje gimnazije v Gornjem gradu, četstošolka Martina Piki. Vzponbud. na nagrada je bila dijakinji podeljena na akademiji v Gornjem gradu, s katero so Gornjegraščani počastili letošnji drž. praznik — Dan republike. K lepemu uspehu ji je na odprtem odru čestital predsednik Planinskega društva v Gornjem gradu, tov. Rifelj. Marjivji dijakinji tudi vse naše čestitke!

KRONIKA NESREČ

Jirak Marija iz Celja, Prešernova ul. je padla, pri čemer si je zlomila roke in dobila poškodbe na glavi.

Ličen Marija iz Ostrožnega se je po liha s krompom, pri čemer je dobila opekline po vratu in nogah.

Rezek Drago, delavec v Tovarni keramičnih izdelkov v Ljubljah, je pri delu padel in si poškodoval nogo.

Koštomaj Silvi iz Leskovca pri Skofji vasi je padla na nogo sekira in jo poškodovala.

Krajnc Stanko, delavec v tovarni Celeia-Sad, si je s pištolo prestrelil nogo.

Prometne nesreče

Gračner Jože se je peljal z motornim kolesom iz Celja proti Rimskim Toplicam. V naselju Sele mu je nasproti pripeljal kolesar Zupane Martin iz Laškega, ki je vozil po levi strani v smeri vožnje in brez luči. Ko je kolesar, ki je bil vinjen, opazil motorista, je začel voziti proti desni strani v smeri vožnje in tako zavozil pred motorista, ki si imel več časa preprečiti trčenje med njima. Oba sta obležala na cesti, na obeh vozilih pa je nastala škoda okrog 10.000 dinarjev. Nesreče je krv kolesar, ki je vozil v vinjenem stanju, brez luči in po levi strani v smeri vožnje.

OČETOVSTVO

— Sem slišal, da te je Vera ujela na otroka, ki ga je pred kratkim rodila. Si prepričan, da je res tvoj?

— Brez dvoma. Saj mi je popolnoma podoben.

— Potem pa si imel prav tako srečo, kot dobitnik loterije. —

Jurček Krašovec:

S potovanja na Bližnji vzhod

»NA LEVO KRUG« — SREČA V ZADREGI

Vsaka stvar ima svoj konec, najhitreje pa se končajo prijetnosti. Moja pot je dosegla zadnjo dosegljivo točko. Odslej bom vsako uro, z vsakim korakom bliže domu. Pravzaprav, če odkrito priznam, sem se že veselil, da bom kmalu doma na varnem, kajti tukaj v Afriki mi je postalo že preveč »vroče«. Vsi platri v denarnici so bili že natanko določeni v mojem skromnem proračunu. Vlak, tramvaj, ena ali dve čaše limonade, škatlica cigaret in izdatki bodo pokrili moj imetek.

K sreči sem v zadnji urici bivanja v prestolnici Egipta dobil obisk. V restavraciji, kjer sem počival po celodnevem tekanju, sta me našla dva uslužbenca našega poslanstva. Računal sem, da bom deležen sprejema pri Zdravku Pečarju, dopisniku Borbe, toda tiste dni se je mudil nekje po arabskem polotoku. Pa sem bil vesel tudi teh dveh. Posedeli smo se malo in se pogovarjali. Oba sta bila začudena, ko sta slišala, da se ne nahajam ravno v rožnatem položaju in da se nisem oglasil na poslanstvu. Pravila sta, da dnevno prihajajo Jugoslovani »beračiti« in da so pozneje dostikrat te iste »berače« srečali v najrazkošnejših zabaviščih, ko so na veliko zapravljali denar. Jaz pa sem jima odkrito povedal, da na kakšno pomoč našega predstavnstva niti računal nisem. Rad sem pristal, da sta plačala moj mali zapitek, še bolj pa sem bil vesel, ko sta me z avtom postavila naravnost na postajo. Fanta sta imenitno opravila svojo dolžnost. Z izredno prijaznostjo sta se znebila beraškega potnika, ki bi utegnil zabresti v težave in narediti sramoto državi. Jaz pa sem jima bil hvaležen. Tako je bil volk sit in ovca cela.

Kupil sem si vozovnico in sedel v kupe. Železnica v Egiptu je lahko Egiptčanom v ponos. Ne verjamem, da bi v Evropi mogel kje udobneje potovati. Vozijo pretežno z Diesel-lokomotivami, zato so vozovi zelo čisti. Vstopati ni treba po stopnicah, ker so vsi peroni tako urejeni, da segajo do višine vrat... Zares sem imel srečo, da sta me onadva pripeljala z avtom, kajti kmalu je vlak odpeljal proti morju. Zamislite si mojo smolo, če bi se slučajno zmotil in stopil v napačen tramvaj? Moral bi po vzoru felahov poiskati kakšno klop v parku in prespati noč kot tisoči najrevnejših Egiptčanov.

Mamunova kolosa v bližini Kaira

ZANIMIV SOPOTNIK

Doslej sem še zelo malo prišel v stik z domačini. Spoznal sem samo tiste, ki mi ne bodo ostali v prijetnem spominu — oderuške cicerone. Seveda mi ni niti na kraj pameti prišlo, da bi vse Egiptčane sodil po njih, vendar mi je družba mladega Egiptčana v vlaku dokaj jasno odkrila lik današnjih Egiptčanov, predvsem mlajše revolucionarne generacije.

Najin pogovor je posredovala jugoslovanska cigareta, ki sem jih v reprezentančne namene vedno hranil. Čim je zvedel, da sem Jugoslovian, je odložil branje in se začel živahno pogovarjati. Povedal mi je, da si je obetal dolgočasno vožnjo, ker me je imel za Britanca.

To je bil kapetan egiptovskega vojnega letalstva. Bil je v civilu in skoraj nisem mogel verjeti, da ima že tako visok čin, saj je bil komaj nekaj nad 20 let star. Ta fant, izrazitih egiptčanskih potez, kakršne sem videl na skulpturah v muzeju, mi je bil na mah simpatičen. Ko je pripovedoval o dogodkih zadnjih let v njegovi domovini, sem videl, da ves gori za prerojenj Egipta. Spadal je v tisti del naroda, na katerega se nova revolucionarna vlada lahko popolnoma zanese, enostavno predstavnik revolucionarne generacije.

Mladega kapetana je začetek spora z Angleži zatekel v vojaški šoli. Med vojaki, zlasti med oficirskim kadrom, je bilo največ pristašev nacionalne in gospodarske osvoboditve. Kot mlad inteligent se je osvojil asketsko-verskih predsodkov, egiptčanska zgodovina pa mu je dala dovolj povoda, da je razmišljal o tem, kako more biti nekdanj tako močan in samostojen narod naenkrat tako zelo odvisen in podrejen. Moj sopotnik je sodeloval pri zaroti proti Angležem in pozneje z vso vročerkovnostjo pomagal izgnati Faruka. O slednjem je imel kaj zločino mnenje. Zenskar in absolutni laik v državnstvu. Kot sem mogel razumeti, je mladi kapetan imel s pregananim kraljem neke osebne, oziroma sorodstvene račune, ker je z jezo v očeh navajal razne primere »vzvišene pohotnosti« pri dekletih, ki jih je sam poznal.

Zdaj, ko sem zvedel za del njegovega življenja, se mi ni več zdelo tako čudno, da je ta mladi človek eden vodilnih oficirjev na vojaškem letališču v bližini Kaira.

Seveda se je mladi mož zelo zanimal za Jugoslavijo. Vedel je o njej več kot bi pričakoval. Nekoliko navzkriž pa sva prišla takrat, ko je pokazal očitne simpatije do Nemcev. Ni bil sicer tako zelo vnet zanje, da bi ne izražal svojega ogorčenja, ko sem mu pripovedoval o grozotah, ki so jih pri nas okupatorske vojske počenjale. Toda on ni mogel preko svojega prepričanja, da bi bil Egipt že zdavnaj svoboden, če bi Angleži zadnjo vojno zgubili. O generalu Romelu je imel naravnost laskavo mišljenje. Ta besedni spor se je končal v mojo korist. Dovedel sem mu, da zmaga fašizma ne bi osvobodila njegove domovine in da svoboda, prinešena na bajonetih tuje vojske ne more biti popolna. In ko sem mu dejal, da so v sedanjem položaju revolucionarni Egiptčani storili veliko večje delo, ker so ga izvršili z lastnimi napor, je zavrekel in mi priznal, da imam popolnoma prav.

Postala sva že tako intimna prijatelja, da mi je razložil vzrok svojega potovanja. V Aleksandrijo ga ni peljala službena dolžnost, temveč srce. Povedal mi je, da ima njegovo dekle nepolnih šestnajst let. V šali sem mu porekel, da bi ga pri nas obsodili zlorabe mladoletnice, toda ko sem jo na postaji v Aleksandriji spoznal, sem svoje mišljenje spremenil. Nisem si mogel predstavljati, da bi za naše prilike po letih tak otrok lahko bil tako prikupna dama. Moral sem z njimi še v nek nočni lokal, kjer mi je bilo razen cen vse zelo všeč. Sicer me pa tudi te niso več motile, saj je moj znanec potegnil obraz v strogo užaljene gube, če sem segel po denarnici. Našemu omizju so se pridružili še nekateri mladi oficirji s svojimi dekleti in če bi še ostal kak dan tam, bi se iz vsega tega morda izcimil nekaj jugoslovansko-egiptčanski klub. Tudi ladjo sem tokrat zlahka našel, saj me je vsa ta prijazna družba spremljala do vhoda v pristanišče. Mladi kapetan mi je ob slovesu zagotavljal, da bo njegovo prvo potovanje v inozemstvo veljalo Jugoslaviji, ker bi svoji izvoljenki strašno rad pokazal pravi sneg, ki ga tam doli lahko vidita samo v filmih.

CELJSKE BODICE

UJETEGA PTICA TOZBA

(Prosto po S. Gregorčiču)

Nekoč, oj industrija lepa,
nad tabo sem imel oblast,
zdaj ozka kletka me zaklepa,
ko ujel sem se v nesrečno past.

Ostrigili; oh, so mi peroti,
da ni mi moči v prosto dalj,
zaplankal pota mi siroti
je gospodarski kriminal.

Podjetju se razcvet obeta,
ki ga ne bom užival jaz,
drug šef okrog zdaj z avtom leta
in si z družico krajša čas.

Samotno v kletki bom gineval,
dokler iz nje me ne pusté,
potem pa spet morda uspeval
bom kakor Bicman — kje drugje.

JADOVANKA ZA MLEKOM

Jaoh! Vzeti hočejo nam krave,
naše dobrotvorke z Mirozana!
Jaoh! S kravami vzemó nam mleko
in le kaj potem bo deci hrana!
Jaoh! Pa čeprav po petindvajset
dinarjev bilo je mleko kravje,
deca jočemo za njim, predragim.
Jaoh krave, mleko! Jaoh zdravje!

POZABLJENI DREVORED

Cez Sušnico je most razpet
h kostanjem do Glazije.
Tam kreneš desno v drevored,
ki s senco te pokrije.

Kostanjev starih dvojni red
tu mrtve sanje sanja,
zabit je s plankami od spred,
kopriva v njem poganja.

Ko da je bomba ponekod
razbijala, orala,
ali pa strelske jarke tod
je vojna previhrala...

Posuta s peskom tu nekoč
se gladka pot je vila,
ob njej na klopici parček vroč
iskal si je hladila.

Klopi ni več, stezice ni,
za plotom žoga poje,
navdušen navijač kriči
za zmago barve svoje.

Zbudi se stari drevored
in zgane se začuden
prisluhne v brcajoči svet
in spet zaspi ves truden.
Se vsako leto tu pomlad
se razcveti v kostanjih,
spominja starce mladih nad
in radosti nekdanjih.

All veste...

1. Kaj je galeja?
2. Kaj pomeni beseda talisman?
3. Odkod beseda bankrot?

1. Galeja je bila večja bojna ladja v starem in srednjem veku, ki so jo gnala deloma jadra, sicer pa vesla. Za veslače so uporabljali sužnje, vojne ujetnike ali pa na težke kazni obsojene hude delce. Od tod izvira zaničljivi izraz »galjote«, ki je postal posvka.

2. Beseda talisman je arabska in pomeni svetinjo oz. čarodejni predmet, ki prinaša srečo, varuje pred nevarnostmi in daje nositelju nenavadno, nadnaravno moč.

3. Beseda bankrot prihaja od italijanskih besed »banco rotto«, kar pomeni razbita klop. V poznem srednjem veku so namreč v italijanskih mestih opravljali bančne posle — v glavnem so to bili menjalni posli — menjalci v klopeh, na katerih so preštevali in menjavali denar. Kadar je menjalec prekršil obstoječe predpise, mu je oblast na svečan način razbila klop. Danes pomeni bankrot finančni zlom zaradi prevelike zadolžitve.

TOVARNA ORGANSKIH BARVIL, CELJE

išče za takojšnji nastop službe:

1 administrativnega uslužbenca in

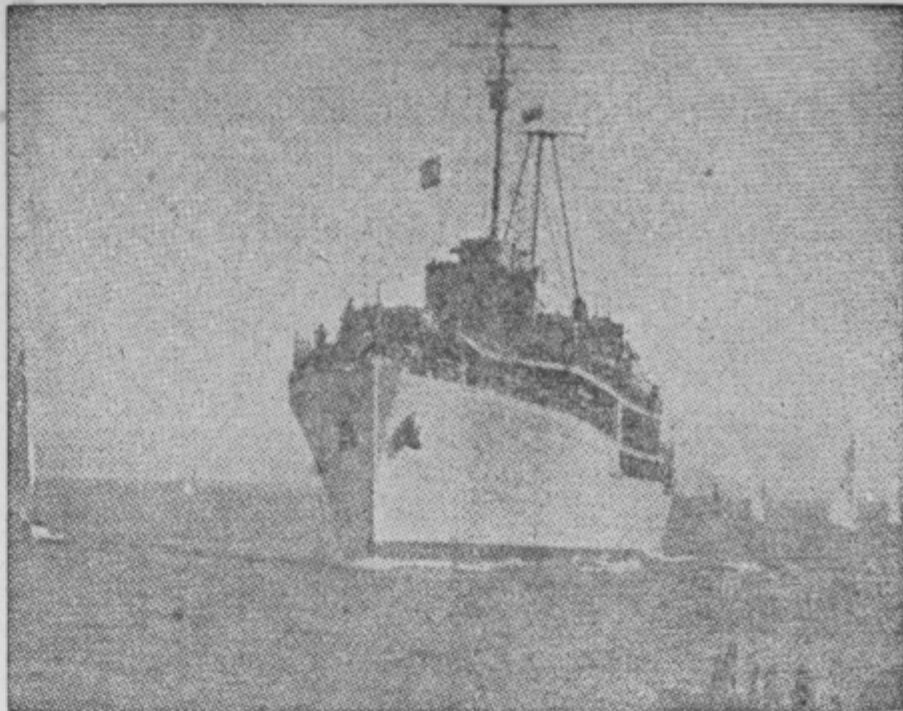
1 administrativno uslužbenko s popolno srednjo šolo ali nepopolno srednjo šolo, z znanjem strojepisja — praksa v knjigovodski stroki zaželeno.

4 ključavničarske pomočnike

1 kvalificiranega električarja ter večje število kvalificiranih in nekvalificiranih delavcev za dela v proizvodnji in skladiščna ter transportna dela. — Plača se po tarifnem pravilniku podjetja.

Interesenti za uslužbenska delovna mesta naj vložijo prošnjo s kratkim življenjepisom na upravni odbor podjetja, ostali interesenti pa naj se javijo v tajništvo Tovarne organskih barvil, Celje, Črni 117.

»Galeb« na morju...

Ves svet, posebno pa še jugoslovanski narodi, z velikim zanimanjem spremljajo potovanje maršala Tita na prijateljski obisk v Indijo in Burmo

Piše RUDI KRAJNC

Celjski študentje v Turčiji

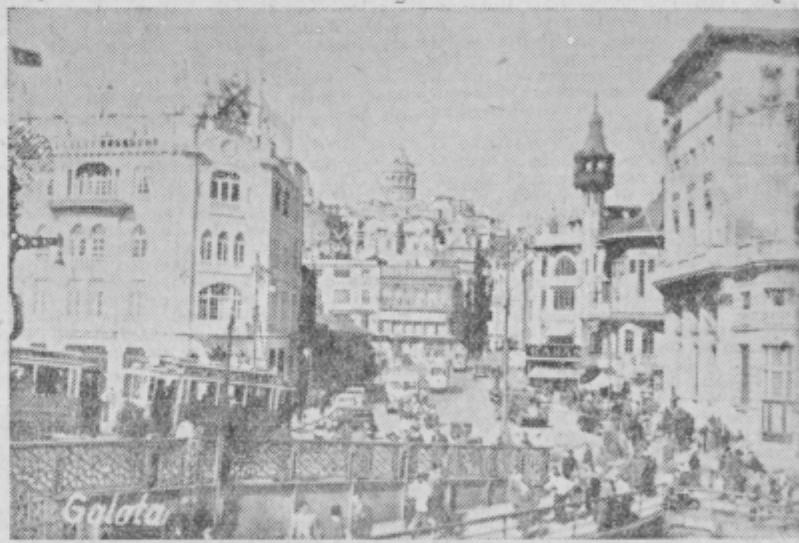
ANKARA — PRESTOLNICA DRŽAVE

Moderno velenost Ankara leži v srcu male Azije, torej v jedru Turčije. Prav zaradi te osrednje lege je pred kratkim odvzela Carigradu ponosen naslov glavnega mesta republike, čeprav je dosti manjša od njega. Mesto šteje danes okrog pol milijona ljudi. Le tu in tam Vas kakšna manjša mošeja spomni na Orient, če se sprehajate po središču, pa si kar ne morete zamisliti, da niste morda v katerem izmed zahodnoevropskih mest. Široke dvosmerne ceste z bujnim drevesnim nasadi v sredini, visoke stavbe, grajene v modernem stilu, živahen velenost promet (glavno besedo imajo taksiji, trolejbus in avtobus, tramvaja v Ankari ne poznajo), na križiščih signalne luči, ki se noč in dan prižigajo in ugašajo — vse to niti najmanj ne spominja na »turško mesto« kakršnega sem si doslej predstavljaj.

Danes moderna Ankara je bila pred Atatürkovo manjše provincialno mestecce. Vse kar vidite danes, je zrastle iz tal v zadnjih štirih desetletjih. Vse je

kažejo tujcu in na katere so najbolj ponosni. Seveda se teh tudi ne manjka. Prvo, kar smo si ogledali, je Atatürkovo mavzolej. Prekrasna stavba, grajena iz rumenobelega marmorja, ponosno zre z enega izmed gričev, ki obdajajo ožje središče mesta. Tu so spravljene pomrtni ostanki velikega državnika, ki je približno pred 15 leti tragično preminul kot žrtev neozdravljive jetrne bolezni. Mavzolej je stalno zastražen, vendar je dostop prost za vsakogar. Izjemni gostje pa smejo celo videti obraz velikega Atatürka. Ko pade mrak na zemljo, začarijo številni žarometi v in izven kamnite stavbe in pogled nanj je še bolj veličasten.

Na drugem griču, nekoliko oddaljenem od prvega, je Atatürkovo posvetilo. Znamenitost na njem je velik bazen, ki mu pravijo »Malo Črno morje« in res ima točno obliko Črnega morja z vsemi zalivi in polotoki. Tudi tu gori nas je pripeljal avtobus v kratkem času, dočim bi bilo peš hoje najmanj poldrugo uro. Omenim naj le še to, da to vse še spada pod Ankaro. Najlepšo predstavo mesta boste dobili, če si jo za-

Del Galatovega mostu z novim Carigradom

grajeno po modernih načelih gradbeništva in higijene; ozkih mračnih ulic, razrvanih cest in ostalih elementov tipičnih za srednjeveška mesta, tu zaman iščete. Le stari del Ankare, ki kot majhen privezek leži na periferiji, nudi sliko, kakršno bi človek na tem delu zemeljske oble pričakoval.

Več ali manj ima vsako mesto svoje znamenitosti, ki jih meščani najprej po-

mislite približno 15 do 20 krat večjo od Celja, razsuto po petih ali šestih položnih gričih.

Nadalje je vredno omeniti tako imenovani »Ciflik«. To je del mesta, poln parkov in vrtnih restavracij. Kar človeka najbolj vleče, pa je izredno bogat živalski vrt. Če si ga zamislite tri do štirikrat večjega od zagrebškega in seveda tudi temu primerno bogatejšega, boste razumeli, kako izgleda. Naj vam omenim še nekaj: na moje veliko začudenje opazim izza neke železne ograje celo krdelo naših domačih svinj! Da, točno tako. In obiskovalci jim ne posejajo prav nič manj pozornosti, kot sosedu afriškemu slonu, ali kači velikanki — kobri, ki jo srečate na nasprotnem koncu. Če smo ravno pri svinjah, še tole: Mohamedanska vera, ki je najbolj razširjena v Turčiji, strogo prepoveduje uživanje svinjskega mesa in masti. Njihova specialiteta so ovce, svinje pa, ki jih imamo mi tako v čisljih, so v Turčiji le predmet občudovanja v živalskem vrtu.

Nekega sončnega popoldneva smo se z avtobusom odpeljali kakih 20 km iz mesta v njihov »Baraž«. To je, skoraj bi rekel, oaza v maloazijski puščavi. Bujni parki, pisano cvetje, ki ga zaradi velike vročine in pomanjkanja padavin vsak dan zalivajo, in to kar je najbolj važno: ogromen železobetonski jez (nekoliko večji od našega na Mariborskem otoku) in za njim prostrano umetno jezero.

(Nadaljevanje)

Telesna vzgoja

Smučarsko društvo Celje je ubralo pravo pot

Kako veliko je zanimanje naših pionirjev za smučanje, pa čeprav še ni snežne odeje, se je lahko prebrčal vsakdo, ki je v nedeljo dopoldne prisotnostoval »suhemu slalomu« po travniških zaletovih hribom. Kar 35 mladit tehnikovalcev je poldne prišli na jenski prirodi. Vseh je bila le ena želja — za vsako ceno priti čimprej na cilj in res — malokje doživiti toliko borbenega duha, kot sem ga v nedeljo opazil pri teh mladit ljudih. To so bili prizori, ki bodo starejšim ostali še dolgo v spominu. Borba s časom ni vsem priznala najboljših mest. Tudi v nedeljo je odločala zmogljivost mladit tehnikovalcev. Hitrejši, bolj urni in spretni so se uveljavili v ospredje, manj izkušeni pa so se morali zadovoljiti s slabimi mesti. Pa poglejmo imena najboljših, ki so se uveljavili na vidnejša mesta:

Pionirji do 8 let: 1. Ulanec — 28,4; 2. Pintar — 29,8 in 3. Koren J. — 29,9; — Pionirji do 10 let: 1. Mežnarčič — 40,2; 2. Slamnik — 40,8; 3. Hajšinger — 41,3; — Pionirji do 12 let: 1. Sok — 30,2; 2. Ščurek — 30,6; 3. Kumer — 30,6; — Pionirji do 14 let: 1. Kuzman — 38,6; 2. Margotič — 40,0; 3. Rebersak in Ulanec — 40,8; — Pionirke do 8 let: 1. Ulanec — 37,7; 2. Podlesnik — 37,7; — Pionirke do 10 let: 1. Janovič — 30,6; Mihelič — 30,7; 3. Špegelj — 30,9; — Pionirke do 12 let: 1. Slemenšek — 28,0; 2. Štern — 28,4; 3. Krulac — 30,5; — Pionirke do 14 let: 1.—2. Regola in Sket — 33,4.

Kako bodo delovale smučarske šole v Celju

Najbolj živahna razprava na eni zadnjih sej SD Celje je bila ob problemu — kako organizirati smučarske šole v Celju, da bi zajeli čim večje število pionirjev v organizirano smučanje in jih preko stalnih šol seznanili z osnovno tehniko smučanja. Menja so bila različna — eni so se ogrevali za čim bolj sproščen način poučevanja, za večjo »svobodo« na smučiščih, drugi pa so zagovarjali pedagoški smer, da morajo tudi te šole in tečaj sloneti na principu »učnega« pouka, kajti sicer ne bi mogli govoriti o uspešnem poučevanju in o vseh tistih vzgojnih smotrih, ki jih tudi smučanje mora zasledovati. Brez dvoma ne gre tu za nek togi šolski sistem in drill — vendar, če hočemo naučiti čim več mladit ljudi smučanja, mora pri vsem tem vladati nek red, moramo voditi neko evidenco o obiskovanju »smučarske šole« — skratka, biti mora neko organizirano delo. — Praksa bo sicer pokazala, katero gledanje je pravilnejše. Za enkrat pa si oglejmo, kako so konkretizirali ta vprašanja, kar brez dvoma zanimajo tudi vse starše, ki imajo otroke vnete za smučarski šport!

V Celju bodo v vsej sezoni delovale smučarske šole na bližnjih smučiščih, kjer bodo pionirje poučevali smučanja smučarski učitelji in vaditelji ter izkušeni starejši smučarji-tehnikovalci. Ti centri bodo predvsem na Golovcu, za Jožefovim hribom (pri Marovsku, pri Kameniti mizi), pri Pečovniku, na Rajterjevem hribu in v Liscab. Pionirji se bodo vključili v smučarske šole v neposredni bližini svojega stanovanja. Izkušeni smučarji in smučarski učitelji si bodo učence porazdelili v skupine po 16 do 20 in bodo z njimi dvakrat tedensko predavali v teku smučarske sezone vsa osnovna smučarska šola. Brez dvoma bodo že naprednejši smučarji tvorili posebne skupine, povsem začetniki pa bodo zbrani zopet v začetniških skupinah. Le na ta način bo možno doseči tudi boljši učni uspeh pri vseh udeležencih tečajev. Potemkater bodo pri vseh udeležencih tečajev, ki bodo 5 ur tedensko poučevanja (v dveh popoldnevih), ostale dni pa bodo lahko prosto smučali in utrjevali predelano gradivo. Z izkušnimi mladimi smučarji bodo ob nedeljah organizirali tudi krajše izlete, kjer bodo spoznavali nove terene in si na te nabirali novih izkušenj in doživljanj.

Upravni odbor SD Celje že po šolah zbira sezname, kje stanujejo učenci in bo že pred nastopom zime uredil skupine po posameznih smučiščih. Smeri nas ne sme presenetiti. Stari in mladi ga komaj že čakajo. Čim bo padla

Nogomet

TEZKA ZMAGA ODREDA

Ljubljanski Odred je za celjske ljubitelje nogometa vedno privlačen. Tudi v nedeljo je okrog 1500 gledalcev prišlo na Glazijo gledat slovensko nogometno elito. In res — niso bili razočarani. Tekma je bila izredno razgibana, lepa, polna smiselnih kombinacij. Kar desetkrat se je potresla mreža in že zaradi tega so gledalci prišli na svoj račun.

Odred je odnesel tesno zmago s 6:4 (4:3), ki jo je komaj izbojeval. Priznati moramo, da nas Kladivar, na čepav počiva na repu slovensko-hrvaške lige, prijetno presenetil. Skoda, da Kanjšek ni imel »svojega« dneva in da je pustil mimo sebe nekaj lažjih strelcov. S tem je bila že usoda Kladivarja zapetena. Vendar je omenjeni poraz za Kladivarja kar časten, če upoštevamo, da je Odred nastopil v svoji najboljši postavi, ojačan z Belcerjem in Brezjarjem, ki sta končno že prestala večmesno kazen. Začetek je kaj slabo obetal. Le 7 minut igre in že je bilo 2:0 za Odred. Brezjar in Krgin sta presenetila našo obrambo in potisnila žogo mimo nemogočnega vratarja Klanjčka v mrežo. Nadelci Kladivarja so se kaj hitro revanširali. Potrebnovali so vsega 15 minut in že je bilo 2:2! Virant in Piki sta bila realizatorja tega, kar je pripravil ves napad. Potem se je mreža tresla izmenično, zdaj pri Kladivarju, zdaj pri Odredu. Najprej jo je spravil v mrežo sijajni Krgin, nato pa Dobrajec s strelom, ki je bil tako dovršen in razanten, da so ljudje kar onemeli. Ze dolgo nismo videli tako efektnega in lepega gola... Brezjar je zaključil polčas v dobro Odreda — 4:3.

V drugem delu igre je Kladivar po Dobrajcu že kar v prvi minuti izenačil na 4:4. Bitka je postajala vse bolj vroča in Kladivar se je trudil na vse pretege, da bi zmagal. Brezjar je ponovno potresel mrežo Kladivarja in povedel na 5:4 za Odred. Napadalcii Kladivarja pa so bili zelo razigrani in obramba Odreda je imela polne roke dela. Močan Marinčkov strel se je odbil od prečke... Za tem smo žogo že videli v mreži, kjer preči je z roko ležal Desela Bržine. Kazenski strel je izvedel Dobrajec, je pa žogo prebralo usmeril v vrata in Brezjar je bil ubranil. Idealna priložnost za ponovno izenačenje je šla po vodi. In še je bilo močnost. Virant je kmalu za tem imel kar dve sto odstotni priložnosti za zadetek — pa mu ni šlo po sreči. Končno je še Virant za slovo še enkrat potresel mrežo in postavil končni rezultat.

Ob zaključku pa še potrošen komentar na brode na igrišču in za bariero, ki meče slabo luč na Kladivarja in na športno raven celjske nogometne publike. Posamezniki Kladivarja so se spuščali v grobo igro in so tu in tam nesmiljeno »kosili« po nogah Odredovcev. Takšen način igranja je vreden vsega obsojanja. Res je, da se je tudi pri Odredu našel tu in tam kateri, ki je vračal smilo za drugo! Če ne bi bilo energičnega sodnika tov. Presingerja, bi se prijateljska tekma kaj lahko končala v drugem smislu besede. Tudi na igrišču je treba videti priznanje boljšemu igranju in moštvu in če mu nisi kos po vseh športnih pravilih igranja, je tem bolj žalostno, če se igralce poslužuje surovega in grobežnega načina. Najboljši igralce na terenu, ki je pokazal vse odlike modernega nogometnega znanja, tovariši Krgin, je bil največja žrtva na igrišču. Ker je z lahkoto in z neverjetno hitrostjo ter tehnično dovršenostjo uhajal Kladivarjem igralcem, ga je bilo potrebno »kositil«. Tak način igranja tudi Celjanom ni všeč in zato obojemo tiste redke posameznike-igralce, še v večji meri pa kričaje za bariero, ki so ob takem početju uživali in z nekulturnimi izrazi še vzpodbujali igralce k takšnemu početju. Objektivni gledalec se ob tem resno vpraša — ali bo Odred še prihajal na prijateljska srečanja v Celje? Saj smo doslej imeli redko priložnost, da ga vidimo na Glaziji, menda le enkrat na leto! Zato si želimo ob gostovanju Odreda v našem mestu, pa tudi katerega koli gostujočega moštva, športnega igranja na igrišču in športnega obnašanja nad gledalci. Naj bo to resen opomin vsem tistim, ki so se skregali s pravili športnega obnašanja in ravnanja.

Najbolj srečni so pač zmagovalci, ki so prešli za nagrado vsak po par smuč. V kolikor smo gledali zmagovalce na cilju, so jih pač skoraj vsi potrebnii, najbolj pa seveda mlada sestra in bratec Ulanec, ki sta vsa zmožena kot zmagovalca stala pred foto aparatom. Ostali, ki so se uveljavili na vidnejša mesta, bodo prejeli častne diplome. Tudi to darilo jih bo spremljalo vse življenje in človek se v zrelih letih kaj rad ozre na priborjene trofeje iz mladit let.

Tekmovanje je bilo vzorno pripravljeno in se je po zaslugi vnetih smučarskih delavcev kljub številnim tekmovalcem končalo v dobri uri. Pri tem moramo še posebej omeniti prizadevanje celjskih smučarskih tehnikovalcev, ki so prav vsi pomagali pri izvedbi tega tekmovanja in želeli je, da jih bomo videli z »ukažljivo mladino« tudi na snežnih poljanah. Iz te množice se bo brez dvoma z leti rekrutiral nov tehnikovalni kader. Zato lahko SD Celje čestitamo, da je že pred nastopom zime organiziralo tolikšno število mladit ljudi v svoje vrste in jih s podobnimi prireditvami, kot je bila nedeljska, že navezuje na svoje društvo. Brez dvoma je to pravilno ubrana pot in prepričani smo lahko, da bodo starši ob tolikšni pozornosti smučarskih delavcev radi pošiljali mladino pod strokovnim vodstvom na snežne poljane, da se tam navzije zimskega razvedrila in uvede v skrivnosti modernega smučanja.

zadovoljiva bela odeja, bodo z delom že kar resno pričeli.

Pri vsej tej akciji pa obstoja najbolj težak problem — kako nabaviti smučil SPK LOMO Celje je odredil 90.000 din za nakup smučil našim pionirjem. Za ta denar bo nabavljenih le majhno število smučil, če računamo, da je cena za par okrog 3000 din. Vsega le 30 parov, mladit smučarjev pa je preko 350 vpisanih v Smučarsko društvo Celje in ostali, ki še niso našli poti v to društvo! Najboljša rešitev bi bila, da bi se ta denar nakazal kot delna pomoč pri nabavi smučil. Starši bi naj žrtvovali dva tisočaka, v izdatno pomoč pa bi jim bil priklajen tisočak v veliko olajšanje. Na ta način bi namestno 30 smučil lahko nabavili kar 90! Opremiti z osnovnim rekvizitom kar 90 mladit ljudi je že kar lepo število. Pa še drugo vprašanje, ki se vzporedno postavlja. Kje nabaviti smučil? V prodajni Slovenija-Sport jih imajo le majhno število in še te so slabe kvalitete, v samem Celju pa kljub veliki lokalni industriji nimamo podjetja, ki bi se ukvarjalo z izdelavo smučil. Bivše podjetje, ki je izdelovalo že kar kvalitetae smučil znamke »Tovste«, je sedaj v sklopu lesnega kombinata »Savinjac« in je svojo proizvodnjo preusmerilo v izvozne artikale, ki pač več »nesejejo... Brez dvoma bi se ob tem problemu — problemu nabave kvalitetnih jensovnih smučil (saj tega lesa je dovolj v Celju) ki lahko po vsej porazgovorj priroda. Svet za gospodarstvo LOMO Celje. Za našo skupnost je brez dvoma velika gospodarska računica močno rentabilna, če bomo čim širšemu krogu naših ljudi omogočili zdravo zimsko razvedrilo na snegu. In smučanje je brez dvoma poleg pletanja najbolj zdrava telesnovzgojna panoga. Tega ni potrebno še posebej dokazovati. Zato bi kazalo, da se v našem mestu zopet osnuje lokalno podjetje za izdelavo smučil. Potrebe so prav v tem času velike. Na trgu je povprešnje veliko in če bi imeli nekaj stotin smučil v zalogi, bi jih ljudje takoj kupili.

Vprašanje denarja in pa samih smučil so tesno povezana s samimi smučarskimi šolami — zato sta obdelana tudi v tem članku. Kljub tem težavam pa bodo v Celju v letošnji sezoni z delom, ki so ga pričeli izvajati, naši smučarski delavci napravili veliko prelomnico čez preteklost in pričakujemo lahko, da bo odsej naprej smučanje zopet pridobilo tisto mesto in vlogo, ki lahko po vsej porazgovorj priroda. Ob zaključku bi izrazil še željo naših smučarskih delavcev. V Celju je še veliko parov smučil po vseh kotičkih — od kletnih prostorov pa tja do podstrešja. Marsikateri ljudje so dali slovo temu športu ali pa iz kakršnih koli razlogov ne smučajo več. Bodite velikodušni! Napravite našim pionirjem ob prihodu dedka Mrza največje veselje — podarite jim zapuščene smučil! Tudi s to akcijo bi lahko spravili na noge nekaj letošnje naše mladine. Le poslej ne vseh kotičkih stanovanja — moramo ste že opazili, da ste v posesti smučil, ki jih mladi ljudje pogrešajo, na drugi strani pa si jih tako želijo...

ČETINA JANKO — NAJBOLJSI TUDI NA »SUHEM«

Po strmini Rajterjevega hriba vse do podnožja smučarske skakalnice so se v soboto pomerili v »suhem slalomu« celjski smučarski tehnikovalci. Četina Janko je tudi na tem tekmovanju dokazal, da je mojster. Zmagal je pred bratom Petrom, Nunčičem, Uršičem itd. Vse pa kaže, da je na snegu le prijetnejše... Tokrat so namreč vsi tehnikovalci »nogrlnili« in na hlačah so bili kaj težki madeži. Izgleda, da nihče ni privoziil na cilj brez nesreče... Bo pa na snegu bolj!

Rokomet

VEDNO VEČ ZANIMANJA ZA ROKOMET
V nočastitev Dneva republike je mladina II. gimnazije organizirala tradicionalni turnir v malem rokometu celjskih srednjih šol. Na stotine mladit ljudi in 3 ure uživalo v dramatičnih borbah, ki so bile na izviru. Do zadnje tekme in zaključneža žvižga sodnika ni bil znan zmagovalac. Kar tri krošnja so se kotalila nedoločeno in na željo vsestvolno moštvo II. gimnazije zaradi boljše razlike v golih. Poleg zmagovalca so pokazali dobro igranje mladinci učiteljskih in I. gimnazije, ki so od preteklega leta mnogo napredovali. Vse kaže, da bo nprvenstvena liga celjskih srednjih in strokovnih šol izredno razgibana in da ni mogoče pred